

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
РОЗВИТОК ПАРКОВИХ ЗОН М.ОДЕСИ ТА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК
ОСНОВА ВІДПОЧИНКУ ТУРИСТІВ

Здобувачки: Ольги КАЗАНЖІ

Керівники: ФедірТРИШИН

Світлана ШЕКЕРА

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 07.06.2022 р., протокол № 11.

Завідувач кафедри ТБтаР _____ Олена МЕЛІХ

Одеса - 2022 рік

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

(ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ)

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ТБтаР

Олена МЕЛІХ

11 лютого 2022 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Казанжі О.М.

1.Тема роботи «Розвиток паркових зон м. Одеси та Одеської області як основа відпочинку туристів»

Затверджена наказом академії від «03» листопада 2021 р. наказ №921-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 06.06.2022

3. Вихідні дані роботи: статистичні дані, сайти, підручники, монографії та наукові статті

4.Перелік питань, які потрібно розробити

Розділ 1. Туристичний потенціал паркових зон м.Одеси та Одеської області.

Розділ 2. Сучасний стан та перспективи розвитку паркових зон м.Одеси та Одеської області.

Розділ 3. Проект покращення паркової зони Одещини на прикладі м.Болград

5. Перелік графічного матеріалу

Презентація до кваліфікаційної роботи (16 слайдів)

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що відносяться до їх компетенції:

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	В'ячеслав ІВАНЧЕНКОВ	11.02.2022	06.06.2022

7. Дата видачі завдання 11.02.2022

Керівники: _____ Федір ТРИШИН
 _____ Світлана ШЕКЕРА
 Завдання прийняла до виконання: _____ Ольга КАЗАНЖІ

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи бакалавра та узгодження її з керівником	11.02.22
2.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	14.02.22
3.	Виконання першого розділу кваліфікаційної роботи бакалавра	18.03.22
4.	Виконання другого розділу кваліфікаційної роботи бакалавра	20.04.22
5.	Виконання третього розділу кваліфікаційної роботи бакалавра	18.05.22
6.	Написання висновків, укладання списку використаних джерел тексту промови до захисту	02.06.22
7.	Упорядкування додатків до роботи та презентації	05.06.22

Здобувачка: _____ Ольга КАЗАНЖІ

Керівники: _____ Федір ТРИШИН
 _____ Світлана ШЕКЕРА

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, 11 списку використаних джерел (найменувань), 48 рисунків та 4 додатків. Загальний обсяг дипломної роботи становить 103 сторінок комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 82 сторінках.

Метою дослідження є обґрунтування змісту і компонентної структури туристично-рекреаційного потенціалу регіону, визначення методичного підходу до його оцінювання та розробка практичних рекомендацій щодо покращення використання туристично-рекреаційного потенціалу на прикладі паркових зон.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є паркові зони м.Одеси та Одеської області, їх туристичний потенціал та туристичні послуги, які вони пропонують туристам.

Завданням роботи передбачено дослідити туристичний потенціал паркових зон м.Одеси та Одеської області; визначити природні умови та ресурси паркових зон Одещини; дослідити та проаналізувати якість інфраструктури парків; запропонувати ідеї щодо покращення паркових зон Одещини; розробити проект покращення паркової зони Одещини на прикладі м.Болград.

Одержані результати можуть бути використані для модернізації паркових зон не тільки на прикладі Одещини, а й інших областей нашої країни. Також взяти до уваги проект по модернізації паркової зони у м. Болград парка ім. Пушкіна.

Рік захисту роботи 2022.

THE SUMMARY

to the bachelor's degree

Thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, 11 lists of used sources (titles), 48 figures and 4 appendices. The total volume of the thesis is 103 pages of computer text. The main content is set out on 82 pages.

The aim of the study is to substantiate the content and component structure of the tourist and recreational potential of the region, determine the methodological approach to its evaluation and develop practical recommendations for improving the use of tourist and recreational potential on the example of park areas.

The object of research of qualification work are the park zones of Odessa and Odessa region, their tourist potential and tourist services that they offer to tourists.

The task of the work is to investigate the tourist potential of the park zones of Odessa and Odessa region; determine the natural conditions and resources of the park areas of Odessa region; research and analyze the quality of park infrastructure; to offer ideas for improving the park areas of Odesa region; to develop a project to improve the park area of Odessa region on the example of Bolgrad.

The obtained results can be used for modernization of park zones not only on the example of Odesa region, but also other regions of our country. Also take into account the project to modernize the park area in Bolgrad Park. Pushkin.

Year of protection of work 2022.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПАРКОВИХ ЗОН М.ОДЕСИ ТА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	10
1.1. Рекреаційні ресурси як основа туристичного потенціалу регіону.....	10
1.2. Загальна характеристика парків як рекреаційних ресурсів	14
1.3. Класифікація туристів в залежності від їх вимог та потреб в паркових зонах.....	20
Висновки до Розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПАРКОВИХ ЗОН М.ОДЕСИ ТА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	24
2.1. Аналіз паркових зон м. Одеси	24
2.2. Аналіз паркових зон Одеської області на прикладі міст Болград і Ізмаїл.....	36
2.3. Переваги та недоліки паркових зон Одещини	45
Висновки до розділу 2	50
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТ ПОКРАЩЕННЯ ПАРКОВОЇ ЗОНИ ОДЕЩИНИ НА ПРИКЛАДІ М.БОЛГРАД.....	52
3.1. Пропозиції щодо покращення паркових зон Одещини.....	52
3.2. Розробка парку	68
3.3. Економічний розрахунок запропонованого проекту.....	82
Висновки до розділу 3	85
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:	89
ДОДАТКИ.....	90
Додаток А. Схема парку до реконструкції	91
Додаток Б. Схема парку після реконструкції	93
Додаток В. Презентаційні матеріали до роботи.....	95
Додаток Г. Звіт про плагіат в роботі	103
Додаток Д. Апробація роботи	104

ВСТУП

Туризм – важливе соціальне явище, яке присутнє в житті кожної людини. Якщо відступити від визначень та сформулювати особисту характеристику цього значення, то можна сказати, що туризм – невід’ємна частина життєдіяльності людини та країни в цілому. Туризм є не тільки способом заробітку та підтримки економіки, а й найкращим способом вивчити світ, інші культури та відновити своє фізичне та психічне здоров’я.

В останні десятиліття сфера туризму і рекреації перетворилась в одну з найбільш прибуткових та розвинутих галузей світового господарства. Вона виконує важливу роль у соціально-економічному розвитку багатьох країн та їх окремих регіонів, забезпечуючи створення додаткових робочих місць та підвищення якості життя місцевого населення. Значення туризму в суспільстві багатогранне: він стимулює розвиток супутніх з туристично-рекреаційною сферою галузей – транспорт, зв’язок, торгівля, виробництво сувенірної продукції, сфера послуг, ресторанне господарство, будівництво тощо. Крім того, туризм є реальним каналом міжкультурної комунікації, сприяє збереженню культурної спадщини та традицій країн і народів, сприяє розвитку їх промислів, відновленню та збереженню культурно-історичних пам’яток. Туристично-рекреаційна діяльність відіграє важливу роль в економіці країн і регіонів, забезпечуючи раціональне використання і збереження природно-екологічних, культурно-історичних та інформаційно-пізнавальних ресурсів території.

Актуальність теми полягає у тому, що оцінка туристично-рекреаційного потенціалу є важливою передумовою планування туристичної галузі у національному і регіональному масштабах, оптимізації просторової та господарської організації територіальних туристично-рекреаційних комплексів. Без показників об’єктивної оцінки виникають складності щодо залучення інвесторів у розвиток туризму. У сучасних ринкових умовах комплексна оцінка туристичних ресурсів створює підґрунтя для реалізації

рентного механізму їх використання, застосування ресурсів за принципом платності природокористування. Вочевидь, що без належної системи оцінки суттєво ускладнюється розробка цільових програм розвитку туризму, ефективне використання наявних туристичних ресурсів, їх охорона і розвиток. В цілому оцінка туристичних ресурсів і територій є найважливішим механізмом управління розвитком туризму, контролю за соціальними, екологічними та економічними наслідками туристичної діяльності.

Метою дослідження є обґрунтування змісту і компонентної структури туристично-рекреаційного потенціалу регіону, визначення методичного підходу до його оцінювання та розробка практичних рекомендацій щодо покращення використання туристично-рекреаційного потенціалу на прикладі паркових зон.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- узагальнити наукові поняття щодо рекреаційного туризму;
- дослідити туристичний потенціал паркових зон м.Одеси та Одеської області;
- проаналізувати туристичний потенціал паркових зон Одещини;
- визначити переваги та недоліки паркових зон Одещини;
- запропонувати заходи щодо розвитку та використання туристично-рекреаційного потенціалу регіону на прикладі парку ім.Пушкіна.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є паркові зони м.Одеси та Одеської області, їх туристичний потенціал та туристичні послуги, які вони пропонують туристам.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є процес створення плану розвитку паркових зон м.Одеса та Одеської області.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи використовувалися такі прийоми і методи дослідження: аналіз інформаційних та статистичних даних,

узагальнення отриманих результатів, огляд паркових м. Одеси та Одеської області на прикладі м. Болград і м. Ізмаїл.

Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, 11 списку використаних джерел (найменувань), 48 рисунків та 4 додатків. Загальний обсяг дипломної роботи становить 103 сторінок комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 82 сторінках.

РОЗДІЛ 1. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПАРКОВИХ ЗОН М.ОДЕСИ ТА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1. Рекреаційні ресурси як основа туристичного потенціалу регіону

Туристичний потенціал – це сукупність різноманітних матеріальних і нематеріальних складових, які створюють туристичний інтерес до тої чи іншої території і стають приводом для діяльності з виробництва та споживання туристичного продукту, а також здійснюють управління, контроль і розвиток виробництва і споживання продуктів туристичного комплексу території відповідно до принципів економічного розвитку дає змогу оцінити туристичний потенціал на основі цінності туристичної привабливості, можливостей інфраструктури та максимальної антропогенності.

Велика різноманітність видів рекреаційних занять, в яких застосовуються різні види природних ресурсів саме антропогенного походження спричиняє складність у виведенні певної оцінки туристичного потенціалу території: для організації окремих видів туризму вона може володіти потужною ресурсною базою, для інших може бути зовсім не підвласною.

Особливу увагу дослідженню туристичного потенціалу території необхідно приділяти в процесі розвитку в'їзного туризму. Тому що, туристичний (рекреаційний) потенціал території має бути придатним для організації та обслуговування іноземних туристів.

Туристичний потенціал певної території складається з наступних елементів:

1. інфраструктура
2. ресурси
3. імідж.

Об'єкти оцінки потенціалу туризму бувають різні. Так, в нормативно-правових документах часто можна зустріти таке поняття, як «туристичний потенціал», що визначається як:

1. Туристичний потенціал території – поняття, що охоплює сукупність природних, етнокультурних та соціально-історичних ресурсів, а також наявної господарської і комунікаційної інфраструктури території, що служать чи можуть служити передумовами для розвитку певних видів туризму;

2. Потенціал підприємства, який включає внутрішні ресурси організації у формуванні ринкового продукту реалізації та створює сукупність його матеріальних та нематеріальних ресурсів.

Рекреаційний туризм – подорожування людей із метою зайняття рекреаційною діяльністю, що передбачає відновлення фізичних і психологічних сил через активний відпочинок, оздоровлення шляхом поєднання помірних фізичних навантажень і сприятливого впливу навколишнього середовища, профілактикою хвороб природними чинниками (кліматом, мінеральними водами, лікувальними грязями).

Під рекреаційними ресурсами розуміють поєднання компонентів природи, соціально-економічних чинників і культурних цінностей, що виступають як умови задоволення рекреаційних потреб людини. До рекреаційних ресурсів належать території та окремі об'єкти, що можуть бути використані для відпочинку і лікування людей, відновлення їхніх фізичних і духовних сил. Характерними властивостями рекреаційних ресурсів є: цілісність, динамізм, місткість, стійкість, надійність, привабливість.

Рекреаційні ресурси поділяються на три групи:

1. Природні рекреаційні ресурси (клімат, земельні і водні ресурси, рельєф, печери, рослинний і тваринний світ, парки та заповідники, мальовничі пейзажі, унікальні природні об'єкти та ін.).

2. Культурно-історичні рекреаційні ресурси (культурні, історичні, археологічні, архітектурні пам'ятки, етнографічні особливості території, фольклор, центри прикладного мистецтва тощо).

3. Соціально-економічні рекреаційні ресурси (економіко-географічне положення, транспортна доступність території, рівень її економічного розвитку, сучасна та перспективна територіальна організація господарства, рівень обслуговування населення, структура населення, трудові ресурси, особливості розселення, рівень розвитку транспортної мережі та ін.).

За виконуваними функціями рекреаційні ресурси поділяються на ресурси місцевого значення, обласного, республіканського та міжнародного.

Характерно, що для організації рекреації використовуються ті природні умови та ресурси, які не завжди можуть бути використані іншими галузями світового господарства, а саме: інсоляція, морські пляжі, природна краса, історичні пам'ятки тощо.

Площа рівнинних рекреаційних ландшафтів України становить 7 млн га, гірських та передгірних ландшафтів — понад 2 млн га. Особливе місце серед ландшафтних ресурсів займають морські пляжі, загальна довжина яких становить 1160 км, або 47 % берегової смуги. На морських пляжах України можна організувати відпочинок одночасно 4,1 млн чоловік, а ландшафтні рекреаційні ресурси усіх видів дозволяють одночасно оздоровлювати близько 47 млн чоловік, тобто майже все населення України.

Ресурси туристсько-екскурсійної діяльності розміщені по всій території України. Концентруються вони переважно в містах і селищах з багатим історичним минулим та в межах рекреаційних ландшафтів.

В Україні найбільше значення мають рекреаційні ресурси Карпат, приморські території Одеської, Миколаївської, Донецької областей. Для кожної рекреаційної території важливою є її рекреаційна місткість, обумовлена природно-ресурсним потенціалом регіону. Вона розраховується за кількістю відвідувань на рік, добу.

Для зимових видів відпочинку територія України менш сприятлива, крім району Карпат, де кліматичні умови забезпечують повноцінний відпочинок протягом 90—120 днів.

Нині потенціал рекреаційних ресурсів України використовується недостатньо. З 9 млн га потенційно придатних ландшафтних ресурсів використовується для всіх видів відпочинку 1,7 млн га, або 18,95 %. Це забезпечує відпочинок тільки кожного п'ятого жителя України, який віддає перевагу відпочинкові влітку.

Рекреаційний потенціал України після аварії на Чорнобильській АЕС значно зменшився. Радіоактивного забруднення зазнали ландшафти і біологічні рекреаційні ресурси на площі 1,4 млн га.

Серед найбільш популярних видів рекреаційної діяльності виділяються:

- прогулянково-споглядальна рекреація;
- курортне оздоровлення;
- прийняття повітряних і сонячних ванн;
- купання.

На підставі дослідження понять «туризм», «туристичний потенціал» та «рекреаційний туризм», варто перейти до аналізу сутності та сенсу поняття «туристично-рекреаційний потенціал». Вочевидь, що під рекреаційним потенціалом слід розуміти сукупність рекреаційних ресурсів конкретної території на визначену дату, які використовуються або можуть використовуватися для рекреації. Туристичний потенціал підкреслює приналежність потенціалу до сфери туризму, а рекреаційний потенціал сприяє відновленню сил людини в процесі відпочинку. Словосполучення «туристично-рекреаційний» є найбільш довершеним тому, що дозволяє об'єднати і рекреаційну діяльність, метою якої є задоволення потреб у відпочинку, і туризм, який включає в себе, окрім задоволення потреб у відпочинку, ще й професійно-ділові цілі. Ресурси, їх розмір, структура,

динаміка і баланс джерел формування є важливими чинниками туристично-рекреаційного розвитку регіону.

Туристично-рекреаційний потенціал території формують ті ресурси, які на сьогоднішній день використовуються, а також ті, які через низку об'єктивних соціально-економічних причин недоступні, але можуть бути використані за певних умов. Туристично-рекреаційний потенціал включає два поняття, які нерозривні та взаємодоповнюють одне одного: рекреаційний потенціал, як природну складову, тобто ступінь здатності території позитивно впливати на фізичний, психічний та соціально-психологічний стан людини під час відпочинку, та туристичний потенціал – культурно-історичну спадщину – як антропогенну складову, а також певні ландшафтні комплекси, де відбувається туристична діяльність, знаходяться окремі природні або антропогенні туристичні об'єкти, які відвідуються туристами, зокрема музеї, пам'ятки культури, архітектури, археології, традиції населення, народні промисли тощо. [1]

1.2. Загальна характеристика парків як рекреаційних ресурсів

Парк - земельна ділянка з природною або спеціально посадженою рослинністю, облаштованими дорогами, алеями, водоймами. Призначена для відпочинку та прогулянок відкрита озеленена територія з продуманим ландшафтним дизайном, що підпорядковується рельєфу місцевості. Як правило, парки утримуються державою (чистка водойм, прибирання території, оформлення дерев та чагарників) та надаються для відпочинку всім охочим.

Паркове мистецтво зародилося у Китаї (Сучжоу), та потім у епоху бароко було привнесено до Франції (регулярний парк). У вісімнадцятому сторіччі на хвилі романтизму з'явився пейзажний парк. Загальнодоступні міські парки з'явилися у Європі лише на початку XIX століття. Одним із перших таких парків став Англійський парк у Мюнхені. [2]

Виділяються такі основні типи парків:

- за місцем розташування:
 - міські (загальноміського та районного значення);
 - сільські;
 - заміські.
- за функціональним призначенням:
 - багатофункціональні;
 - спеціалізовані (спортивні, прогулянкові, виставкові, зоологічні, ботанічні, етнографічні, меморіальні, парки розваг та ін.).
- за величиною:
 - великі (більше 100 га);
 - середні (від 20 до 100 га);
 - малі (від 5 до 20 га).
- за демографічною ознакою:
 - дитячі;
 - молодіжні;
 - для всіх вікових груп населення.
- за природно-ландшафтними умовами:
 - на лісових територіях;
 - на заплавних територіях;
 - на порушених територіях;
 - гідропарки.
- з прийомів формування ландшафту:
 - пейзажні;
 - регулярні.

Типи:

- Англійський парк-одна з назв пейзажного парку;
- Ботанічний парк-територія, на якій з науково-дослідною, освітньою та навчальною метою культивуються, вивчаються та

демонструються колекції живих рослин різних частин світла та різних кліматичних зон;

— Дендропарк-територія, відведена під культивуацію у відкритому ґрунті деревних рослин (дерев, чагарників, ліан), що розміщуються за систематичними, географічними, екологічними, декоративними та іншими ознаками;

— Водний парк- У заплавах рік створюються гідропарки, що включають великі водні поверхні. Відносно висока вартість їх будівництва, пов'язана зі значним обсягом гідротехнічних робіт та робіт з інженерної підготовки території, економічно виправдана лише за великої потреби у парках, тому гідропарки будуються, як правило, у великих містах. Причому проектування гідропарків доцільно проводити паралельно з проектуванням районів нового будівництва на наливних землях. Комплексна організація земляних робіт на суміжних територіях забудовуваного району і гідропарку дозволяє істотно знизити вартість будівництва гідропарку за рахунок використання кар'єрів, що утворюються після наливу землі, для створення паркових водойм;

— Зоологічний парк - одна з унікальних лабораторій зі збереження різноманітності тваринного світу та музей живої природи, створений людиною, є науково-освітньою установою;

— Лісопарк-частково штучно створений або упорядкований ліс, що знаходиться в межах міста або селища. Призначений для відпочинку. Лісопарки займають значну територію від кількох сотень до 2—3 тисяч га та більше;

— Національний парк-територія, де з метою охорони навколишнього середовища обмежена діяльність людини;

— Парк культури та відпочинку;

— Парк розваг-збірний термін, що описує деяку кількість атракціонів та інших видів розваг, розміщених на одній території;

— Природний парк - обширна ділянка природного або культурного ландшафту; використовується для: рекреаційних (наприклад, організованого туризму), природоохоронних, просвітницьких та інших цілей. На відміну від заповідників, резерватів та деяких інших територій, що охороняються, режим охорони в природних парках найменш суворий;

— Французький парк-регулярний парк - парк, що має геометрично правильне планування, зазвичай з вираженою симетричністю і регулярністю композиції. Характеризується прямими алеями, що є осями симетрії, квітниками, партерами та басейнами правильної форми, стрижкою дерев та чагарників з наданням посадок різноманітних геометричних форм;

- Приватний парк;
- Етнокультурний парк;
- Спортивний парк;
- Дитячий парк;
- Виставкові парки;

Функціональне зонування полягає у визначенні складу, розташування, площі, конфігурації та лінійних розмірів основних функціональних зон парку.

Склад та площі основних функціональних зон парку визначаються відповідно до функціонального профілю парку, характеру сучасного та перспективного використання прилеглих до парку територій.

Розташування, конфігурація та лінійні розміри функціональних зон парку визначаються з урахуванням наступних факторів:

- особливості ландшафтних умов проектованої ділянки (крутість рельєфу, орієнтація схилів, близькість водойм тощо);
- відсутність або наявність на прилеглих до парку територіях джерел забруднення навколишнього середовища (вулиці з інтенсивним рухом автотранспорту, котельні тощо);

— зручне розміщення функціональних зон парку щодо входів з боку прилеглих житлових та громадських територій та об'єктів, а також функціональних зон парку між собою;

— очікувана інтенсивність та напрямки пересування відвідувачів парком.

Відстань між входами до парку слід приймати не більше 300 м.

Зона масових заходів, розваг, атракціонів створюється поблизу основних входів до парку на відстані до 150 м від них. У ній розміщуються: площа для проведення масових заходів, видовищні та виставкові об'єкти, об'єкти харчування, пункти прокату, атракціони та інші об'єкти масових відвідувань.

Навколо комплексу атракціонів слід створювати шумозахисну смугу зелених насаджень.

Відкритий зелений театр краще розташовувати в тихій зоні, використовуючи природні ухили рельєфу.

Фізкультурно – оздоровча зона розміщується на відкритих ділянках з відносно рівним рельєфом, поблизу водойми. У ній розміщуються: спортивні майданчики, доріжки для бігу, катання на роликових ковзанах тощо. Спортивні майданчики та споруди слід розташовувати поблизу входів до парку з боку житлових територій, школи, що забезпечує їхнє зручне завантаження та мінімізацію транзиту через інші паркові зони.

Дитяча зона включає майданчики для дітей різних вікових груп, які бажано розміщувати окремо, неподалік входів у парк з боку житлової забудови, дитячих закладів. Слід просторово розділяти майданчики для дітей різних вікових груп.

Зона тихого відпочинку, прогулянок включає зелені насадження, майданчики для відпочинку з легкими парковими спорудами (навіси, альтанки). Зона тихого відпочинку, прогулянок зазвичай розміщується в периферійній частині парку віддаленої від шумних об'єктів. Для неї важливе формування мальовничих ландшафтів уздовж прогулянкових алей, створення видових майданчиків.

Господарська зона розміщується на периферії парку з транспортним в'їздом із прилеглої вулиці та зв'язком з алеями парку, що виконують функції внутрішньопаркових проїздів. У ній розміщуються: будівля для адміністрації та працівників парку, майстерні для ремонту садових меблів, обладнання, склад сезонного інвентарю, приміщення або навіс для машин, призначених для збирання сміття, стрижки газону тощо.

Площа господарської зони визначається із розрахунку 0,2 кв. м на одного відвідувача парку. При парках площею понад 100 га допустима організація квітково-оранжерейного господарства.

Автостоянки для відвідувачів слід розміщувати за межами території парку та проектувати з розрахунку 5-7 машиномісць на 100 одноразових відвідувачів при розрахунковій площі 25 кв. м (2,5 x 5,5 м) на один легковий автомобіль. Виходячи з естетичних та санітарно-гігієнічних вимог рекомендується поділ зеленими насадженнями території парку та автостоянок, а архітектурно-ландшафтне рішення самих автостоянок – з використанням зелених насаджень.

Безбар'єрна зона для маломобільних груп населення. При визначенні розташування основних функціональних зон парку слід враховувати необхідність створення безбар'єрної зони, обладнаної з урахуванням вимог фізично ослаблених осіб. До складу безбар'єрної зони включаються дитячі майданчики, місця прогулянок, фізкультурно-оздоровчих занять, які мають розміщуватися поблизу входів до парку.

Оптимальне рішення парку має відповідати наступним критеріям:

- мінімізація відстаней від входів у парк до місць концентрації потенційних відвідувачів;
- мінімізація та раціональна організація транзитних потоків через парк;
- забезпечення просторової ізоляції зон з погано сумісними функціями (тихого відпочинку, прогулянок та масових заходів, розваг, атракціонів; дитячої та господарської тощо). [3]

1.3. Класифікація туристів в залежності від їх вимог та потреб в паркових зонах

Інтереси туристів залежить від багатьох чинників: віку, статі, національності, освітнього рівня, рівня доходів, професійних інтересів тощо.

Традиційно серед туристів за їхньою активністю під час відпустки виділяють шість груп:

Любителі спокійного відпочинку. Його представники вирушають у відпустку для того, щоб звільнитися від повсякденних стресів та відпочити у спокійній та приємній обстановці. Вони бояться сторонніх та великого скупчення людей. Спокійно відпочиваючих відпустників приваблюють сонце, пісок та море.

Любителі насолод. Це тип дуже підприємливих туристів, які під час відпочинку зайняті пошуком різноманітних задоволень і віддають перевагу світській атмосфері. Щодо них найчастіше вживаються такі слова, як флірт, далекі відстані. Приклад. Турист прокидається близько полудня і йде в басейн. Там він зустрічає веселу компанію, вони розмовляють, п'ють у барі коктейль, трохи плавають та слухають музику. Після полудня Турист грає з іншим відпочиваючим у теніс. На вечір він має домовленість на вечерю. Після вечері – відвідування дискотеки, яка триває до ранку.

Любителі активного відпочинку. Ці туристи люблять природу та створюють активне навантаження своєму тілу. Віддають перевагу спокійному руху і перебування на свіжому повітрі. Їхню відпустку можна поєднати з лікуванням.

Любителі спортивного відпочинку. На відміну від туристів-спортсменів, що активно відпочивають, вся увага сконцентрована на змаганнях. Для них дуже важливий спорт – їхнє хобі. Вони не бояться фізичних навантажень.

Відпочиваючі з метою пізнання, вивчення. Цей тип туристів зацікавлений у підвищенні свого освітнього рівня, пізнанні нового. У даному

типі виділяються три підгрупи: П1 П2 і П3 Туристи типу П1 відвідують місця, описані в путівниках. Тип П2 приділяє увагу не так визнаним пам'яткам, як пошуку таких місць, де він може відчувати їхню атмосферу. Для нього на передній план висуваються почуття та настрої. Туристи типу П3 мають яскраво виражені культурні та соціально-наукові інтереси, їх дуже приваблює природа.

Любителі пригод. Лише небагато любителів гострих відчуттів вирушають в мандрівку поодиночі і при цьому наражаються на справді серйозний ризик. До типу шукачів пригод можна віднести таких туристів, які шукають незвичайних вражень із певною часткою ризику. Для них ризик – це можливість випробувати себе.

Класифікація туристів на групи в залежності від стилю їх життя передбачає більш поглиблений підхід до виділення типів, так як розглядає людину та її поведінку не ізольовано, а у зв'язку з її життєвою позицією, ставленням до різних речей та її бажаннями.

При виділенні груп туристів залежно від стилю їх життя основою покладено якийсь окремий критерій, а загальне ставлення людини до свого життя. Зробити це дуже складно, тому що тенденції та економічна ситуація в суспільстві схильні до дуже сильних змін у часі.

Залежно від стилю життя виділяють чотири групи туристів: любителі насолод, тенденційні, сімейні та виключно відпочиваючі туристи. При даній класифікації слід пам'ятати, виділені групи постійно змінюються і межі з-поміж них дуже розмиті.

Любителі насолод. Представники цієї групи висувають дуже високі вимоги до якості відпочинку. Для них подорож – це спосіб самовираження. Від відпочинку вони бажають отримати задоволення, дозволити собі деякі слабкості або дати спортивне навантаження. Приклад. Члени сім'ї Туриста проводять свою відпустку в Альпах на березі високогірного озера. Вони розміщуються в готелі в комфортних апартаментах з найкращим видом. Вдень вони займаються серфінгом та вітрильним спортом, для

різноманітності грають у гольф та теніс. Для них важливо, щоб за вечерею їх добре обслужили та запропонували різноманітне меню. Після вечері вони іноді ходять на дискотеку або зустрічаються із знайомими у барі.

Тенденційні туристи. Для туристів, що входять до цієї групи, відпочинок - це можливість знайти і проявити себе як особистість. Це відпочиваючі з високими вимогами, але на відміну від тих, хто «насолоджується життям», їм не потрібні умови класу люкс. Вони шукають єднання з природою, тиші та можливості психологічного розвантаження. Вони усвідомлюють проблеми довкілля, цікавляться політикою та культурою наміченого для відвідування регіону. Приклад. Турист зібрався посправжньому відпочити під час відпустки. Він вирушає до невеликого пансіонату. Вдень він багато катається на велосипеді та ходить у походи. Деякий час присвячує тому, щоб насолодитися самотністю, ландшафтом, грою світла, відтінками. Якщо не дозволяє погода і вечорами він залишається в пансіонаті, читає, спілкується з іншими відпочиваючими. Увечері відвідує концерти.

Сімейні туристи. До цієї групи входять виключно сім'ї з дітьми. Сімейні туристи люблять проводити свою відпустку у родинному колі, друзів, родичів. Вони відпочивають у спокійній та зручній обстановці, купують послуги за вигідними цінами, не люблять, щоб їм заважали. Найчастіше обслуговують себе самі. Приклад. Сім'я Туриста зняла на час відпустки будиночок для відпочинку на березі моря. Сім'я складається із чотирьох осіб. Найчастіше їх можна знайти надворі. Вони грають у м'яч, читають, засмагають, купаються. Всі домашні обов'язки розподілені: діти ходять за хлібом, кожен прибирає за собою ліжко, за покупками ходять сім'єю. Увечері вони йдуть вечеряти до ресторану чи готують самі. Якщо залишаються вдома, всі допомагають готувати вечерю.

Цілком відпочиваючі. Найважливішою умовою для таких туристів є можливість відпочити. До цієї групи входять порівняно пасивні туристи, які проводять свою відпустку традиційним способом: задовольняються тишею,

довго сплять, люблять смачно та рясно поїсти, здійснюють короткі прогулянки чи поїздки. Любителі такого відпочинку радіють, якщо на час відпустки можуть бути збережені улюблені звички, адже вони не люблять експериментувати. [4]

У кожній групі туристів є свої переваги при організації свого відпочинку, у кожного свої інтереси та можливості і вже опираючись на них вони відправляються у подорож та складають маршрут.

Висновки до Розділу 1

Проаналізувавши та виділивши важливу інформацію можна стверджувати, що туристичний потенціал – це сукупність різноманітних матеріальних і нематеріальних складових, які створюють туристичний інтерес до тої чи іншої території і стають приводом для діяльності з виробництва та споживання туристичного продукту, а також здійснюють управління, контроль і розвиток виробництва і споживання продуктів туристичного комплексу території відповідно до принципів економічного розвитку дає змогу оцінити туристичний потенціал на основі цінності туристичної привабливості, можливостей інфраструктури та максимальної антропогенності.

Парки — це найважливіша складова кожного міста. Вони покращують екологічні та економічні показники, прикрашають територію, підвищують безпеку, позитивно впливають на спільноту та дозволяють людям зміцнювати як фізичне, так і психічне здоров'я.

Розвиток паркових зон дає тієї чи іншої місцевості ряд соціально-економічних переваг, а саме: збільшення потоку туристів, зростання кількості робочих місць, підвищення рівня культури відвідування парків, формування позитивного іміджу місцевості на міжнародному та вітчизняному ринках.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПАРКОВИХ ЗОН М.ОДЕСИ ТА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Аналіз паркових зон м. Одеси

Розвиток туризму дає можливість для збереження культурної спадщини, розвитку промисловості та збереження історичних пам'яток. Туристичні ресурси – це властивості навколишнього середовища, природні, історичні та соціальні об'єкти, саме вони приваблюють туристів відвідати країну. Туристична зацікавленість для туристів лежить в основі використання туристичних об'єктів та туристичних ресурсів. Також турист під час відвідування може одержати цікаву інформацію, приємні емоції та нові знайомства.

Велику роль в туристичній зацікавленості відіграють паркові зони країни, міста та селищ. Вони приваблюють туристів з-за кордону та спонукають розвиток внутрішнього туризму. Адже паркові зони є не тільки, як зони для відпочинку мешканців міста, у кожного парку є своя особлива історія, культурна спадщина, кожен парк передає неповторну атмосферу міста та регіона, в якому він знаходиться.

У масовій культурі образ міста зазвичай протиставляється природі: є бетонні коробки, і є парки, і ці два світи майже не перетинаються. Проте нова реальність спонукає думати про місто не як про відсутність природи, а як про інший спосіб її оформлення, де є місце біорізноманіттю, паркам, садам, річкам та озерам. І справа не тільки в адаптації до глобального потепління, а й у економіці, психічному добробуті та тривалості життя.

У місті Одеса є дуже багато парків, деякі з них починають свою історію з кінця XVIII ст. (Дюківський сад), деякі з'явилися зовсім нещодавно, але в кожного з них вже є своя історія та неповторний задум. Туристи відвідуючи парки можуть доторкнутись до багатолітньої історії та культури

міста Одеси, а також відчутти чим дихає нинішня Одеса, її сучасний вайб та колорит.

Далі проаналізуємо деякі з парків міста Одеса. Почнемо з Дюківського саду.

Дюківський парк є одним із найстаріших парків Одеси. За весь час свого існування він пережив кілька кардинальних трансформацій і, як Фенікс, він то спалахував красою, то звертався жменькою праху від пафосу, що давно пройшов.

Площа парку займає 26,6653 га., розташований вздовж вулиці Балковської на схилі Водяної балки на слобідській стороні. Парк розташований на 3-х рівнях: нижньому — вздовж вул. Балковської, середньому — на самому схилі балки (не дуже крутому, місцями із штучними терасами) і верхньому — плоскому. Від головного входу веде алея, що перетворена на сходи із майданчиками, від яких відходять бічні алеї. Внизу, ліворуч від входу, достатньо великий поздовжній ставок (200 на 50 метрів) із острівком, що живиться від прісного джерела, який витікає із схилу. Головна алея-сходи веде на центральний майдан із великим кам'яним павільйоном і ще деякими будовами.

Як і багато інших значних пам'яток паркового мистецтва, за задумом нинішній парк був територією аристократської резиденції герцога Дюка де Рішельє. Все це було організовано ще в 1810 році, але резиденцією це місце було недовго: через кілька років герцог покинув Одесу, подарувавши територію своєму ад'ютанту, а той у свою чергу передав свій подарунок місту в 1826 році. У результаті територія з просторою алеєю, мальовничим ставком і низкою прогулянкових доріжок, що приводили гостей до різних павільйонів, стала надбанням Одеси. Тепер це один з наймасштабніших і старовинних парків Південної Пальміри — і також один із найнедоглянутих (рис.2.1.).

Рис.2.1. Дюківський парк

Проіснувавши сто років Дюківський парк став занедбаною місцевістю, прорізаною тріщинами, що проросла висушеним бур'яном. До цього було кілька спроб інших градоначальників Одеси перетворити територію на свої резиденції, однак, з кожним разом ситуація ставала все гіршою і гіршою, поки Дюківський парк не залишився без догляду, всіма проігнорований, хоч і не забутий.

Був момент, коли парк ненадовго відродився – після Другої світової війни він змінив не лише своє призначення, а й ім'я, ставши Парком Перемоги. На розчищеній та жвавій території збудували низку павільйонів, які стали зручним місцем для проведення сільгосп виставок.(рис. 2.2.)

Рис.2.2. Центральна площа парку у післявоєнні роки

Окрім цього, оновлений парк свого часу послужив як кінематографічний майданчик для реалізації одного з культових радянських фільмів, що зібрав величезну на той час аудиторію у кінопрокаті – це фільм «Весна на Зарічній вулиці». На території парку 70-х роках організували ковзанку, на льоду якої практикувалися і вимагали визнання багато фігуристів і фігуристок.

У наші дні цей сад історичних подій знову занепадає: від нього залишилася лише тінь колишньої класицистичної величі і краси, від вищезгаданих павільйонів і ковзанки залишилися тільки скелети колись жвавих будівель, та й функціонал парку різко звузився.

Зараз це просто відкрита проміжна територія, яка часом стає місцем прогулянок та фотосесій. Також періодично, в теплі пори року там з'являються облаштовані дрібними підприємцями зони розваг та відпочинку: можна покататися на невеликих атракціонах або посидіти під тінню парасольки в спекотний час.

Здебільшого Дюківський парк є музеєм руйнування та занепаду просто неба. Більшість будівель або обвалилися, або ледве тримаються, і їх фасади сполосовані не тільки тріщинами, а й потьмянілими графіті. (рис.2.3.)

І, звичайно ж, тут і там валяються купи відходів, незважаючи на те, що в парку є безліч сміття.

Нині парк, як і раніше, далекий від ідеалу, але зовсім нещодавно місцева влада заявила про те, що ґрунтовніше займеться благоустроєм території. Мінімальні покращення вже є: було очищено водойму, проведено освітлення по центру, відремонтовано паркову доріжку.

Рис.2.3. Одна з будівель на сьогоднішній день

У планах: організація суботників і прибирань, оновлення пішохідних зон, упорядкування решти ставка, а також роботи з озеленення території та ремонт освітлення по всій території. І хоча хоч якийсь початок відродженню вже покладено, ще дуже багато зробити для того, щоб Дюковський парк знову став собою. [5]

Далі проаналізуємо парк Перемоги.

Сьогодні одеський парк Перемоги – це мальовниче місце, де люблять гуляти та відпочивати багато одеситів та гостей міста. Адже відносно недавно, до 1950-х років, тут була трущобна околиця міста.

У паспорті парку йдеться, що до 1917 року тут розташовувалися дачі купців. Після революції їх зруйнували і настав час запустіння. У минулі часи місцевість нагадувала трущобний район.

Площа парку складає 55 га. За розміром своєї території парк відноситься до середнього по величині.

Вже у 1930-х роках на цьому місці планували збудувати новий зоопарк. Але проект так і не втілили у реальність. Спочатку війна внесла свої корективи, а після неї, коли прорахували вартість, зовсім відмовилися від такої ідеї, вирішивши обмежитись благоустроєм зеленої зони.

Так що можна сказати, що історія парку починається з квітня 1960 року, коли на честь дня народження Володимира Леніна на цьому місці провели загальноміський суботник.

Відповідно до задуму з архітекторів М. Середи та І. Грибченкової парк зайняв територію у 50 га. Він був спланований мальовничо: зі стрічками доріжок, що звиваються, відкритими красивими ставками і різноманітною рослинністю, – так це описано в книзі «Одеса. Архітектурно-будівельний нарис».

У 1970-х роках у парку облаштували бетонований ставок, який, уже в переробленому вигляді, сьогодні є системою з чотирьох штучних озер. Пізніше у них обладнали фонтани. Загальна довжина водойм становить 700 метрів.

На рис.2.4. наведено фотокартку парку Перемоги – як він виглядав у 1970 роках.

Рис.2.4. Парк Перемоги, 1970 рік

Сьогодні в каскаді ставків живуть черепахи, качки, лебеді та різні види риб.

А оскільки це не просто парк, а дендропарк, то тут можна побачити різноманітність дерев та чагарників: берези, блакитні ялини, гінкго білоба, ленкоранські акації, магнолії та багато інших.

У 1990-ті роки парк перебував у запустінні. Ставки стояли без води, а їхні днища нагадували сміттєзвалище. Зелена зона стала улюбленим місцем бомжів. По суті, місце виявилося безхазяйним. Через недбальство флора серйозно постраждала – багато дерев і чагарників загинули.

І лише до 60-річчя Перемоги (у 2004-2005 роках) покинуту зону упорядкували і перейменували на парк Перемоги (спочатку він називався на честь Леніна). Там відремонтували чаші ставків, створили гідроізоляцію дна, стін та нарешті визначили «господаря» – КП «Сервісний центр».

Довелося починати з елементарного — прибирання, бо сміття за роки безгоспності нагромадилося чимало. Наприклад, на маленькому острові

лежали навалені блоки та дошки, якими ходили люди, а в незаповненому ставку можна було виявити трупи бродячих тварин. Довелося відновлювати мости та проводити освітлення, – розповідав директор (на той час) КП «Сервісний центр» Сергій Болдирєв.

В останні роки роботи з благоустрою парку проводять регулярно. У 2014 році реконструювали занедбаний, багато років непрацюючий кінотеатр «Парус». На його місці обладнано кіношний ресторан Tref, який працює і сьогодні.

До 220-річчя Одеси відреставрували і центральну алею, облаштували клумби, нові лавочки та смітники. Тоді ж відкрили стадіон з футбольним та баскетбольними полями, а також дитячий та спортивний майданчики з силовими тренажерами.

У 2018 році розпочали благоустрій північної частини парку, яку до цього городяни намагалися обходити стороною, оскільки зона була в занепаді.

Вже за традицією, там облаштували пішохідні доріжки, лавки, нові газони, зовнішнє освітлення.

Безумовно, з того часу парк перетворився і зараз справді є одним із найдоглянутиших та упорядкованих місць у місті.

Основною перевагою парку Перемоги є величезний ставок із фонтаном (рис.2.5). По озеру можна покататися на човні, а ввечері насолодитися світловим шоу – десятиметрові струмені фонтану підсвічуються всіма кольорами веселки, а по периметру ставка з боку площі 10 квітня працює підсвічування.

Рис.2.5. Ставок у парку Перемоги

Навколо водоймища є лавки-лежанки, які користуються особливою популярністю у відпочиваючих.

У парку, з боку проспекту Шевченка, знаходиться кафе, в якому можна їсти і одночасно дивитися кіно -Tref Cinema Cafe. Просторе приміщення має величезний екран, а гості можуть дивитися фільми за допомогою гарнітури або спілкуватися з друзями та сім'єю за трапезою. На літньому майданчику також встановлені екрани. Звичайно, попкорн тут не продають. У меню популярні європейські та італійські страви: супи, закуски, м'ясо та риба, салати, піца, паста та десерти.

Минулого року на озері Шампанського провулка дозволили спортивну рибалку для дітей. У ставку водяться коропи, і раніше рибалити тут було заборонено.

Пташиний міні-зоопарк. У парку Перемоги є вольєри з породистими голубами, декоративними курками, цісарки та багато інших птахів. Живий куточок відкритий для всіх бажаючих.

Батути та атракціони. Для дітей працює Луна-парк, де можна розважитись на різних атракціонах або покататися на картингу. Поруч є дитячий майданчик. З каруселями, паравозиком, сухим басейном з кульками та прокатом машинок та гіробордів. Також у центрі Парку, на острівці, є

найбільший у місті надувний батут. В парку на озері можна поплавати урізних дитячих човнах.

Спортивна зона: силові тренажери та футбол.

У розпорядженні городян – багатофункціональний стадіон: тут грають у футбол та баскетбол. Біля нього облаштовано зону силових тренажерів.

Фестивалі та ярмарки. У докарантинний час у парку Перемоги часто проходили різноманітні фестивалі та ярмарки.

До того ж там часто збираються власники собак породи Уельш-Корги.

Мотузковий парк. Поруч із озером розташовується мотузковий парк. Маршрути порадують як маленьких (від 2-х років), і дорослих.

Білки. На території парку є соснові гаї, які уподобали білки. Одесити кажуть, що в місті це найпопулярніше місце проживання білок. Для них навіть зробили спеціальні годівниці.

Зимові катання. Взимку в парку Перемоги часто замерзає ставок і одесити за старою доброю традицією влаштовують веселі катання на ковзанах та санках.

Майже з усіх боків парку встановлені контейнери для роздільного збору сміття. А із боку Маршала Говорова працює бювет, де можна набрати очищену воду. [6]

Парк Перемоги однозначно є одним з найрозвинутішим парком міста, в якому дуже гарно та цікаво проводити час, це місце необхідно відвідати кожному гостю міста.

Наступний парк – Стамбульський .

Стамбульський парк в Одесі – сучасний мальовничий сквер площею 2,7 га із впорядкованою територією. Він відкрився зовсім недавно, але вже встиг стати найпопулярнішим місцем відпочинку одеситів та туристів.

Парк на схилах Приморського бульвару існував з XIX століття, переживаючи найкращі та найгірші часи щодо благоустрою.(рис.2.6.) Останніми роками сквер був досить покинутий і у 2013 році у міської влади зародилася ідея його реконструювати до 20-річчя побратимських відносин

між Одесою та Стамбулом. З того часу парк називається Стамбульським (Istanbul Park).

Рис.2.6. Приморський бульвар в 70-ті роки XIX ст.

Перший камінь нового парку закладено у тому ж 2013 році, але реальні роботи розпочалися через 3 роки за рахунок грошей, виділених муніципалітетом Стамбула. На облаштування скверу потрібно 1,5 мільйона доларів. Ландшафтний дизайн парку розробили турецькі фахівці, а висаджуванням рослин займалося комунальне підприємство «Міськзелентрест». У парку висадили квіткові клумби, що повторюють турецькі національні орнаменти.

У процесі реконструкції були прокладені стежки із гравію, всі схили встелені зеленим газоном та облаштовані лавками, проведено освітлення. Родзинкою Стамбульського парку є центральна площа, на якій розташований фонтан, затишна альтанка (бесідка) та невеликий бювет у східному стилі.

Щоб оцінити наскільки змінився парк, при вході з Думської площі встановлено конструкцію у вигляді двох кораблів із прапорами України та

Туреччини, а між ними – рибальські сіті з фотографіями парку до оновлення.
(рис.2.7.)

Рис.2.7. Вхід у Стамбульський парк

Для комфорту відвідувачів у парку всюди встановлені інформаційні покажчики з планом території, передбачено безкоштовний Wi-Fi та туалети.

Довгоочікуване відкриття Стамбульського парку відбулося 26 травня 2017 року за участю Президента України Петра Порошенка та мера Одеси Геннадія Труханова. Також на відкриття оновленого парку прибув почесний гість – мер Стамбула Кадір Топбаш.

Безіменний грот, штучно зроблений з каменю-дикуна в 1890-х роках, під час реконструкції парку перетворився на фонтан званий "Гротом Діани".

Спочатку грот був дренажною системою, в яку стікала вода від розташованого неподалік фонтану. З розвитком водопровідної системи у цій функції відпала потреба і грот став незвичайним парковим об'єктом, на який любили підійматися місцеві жителі та гості Одеси.

У нижній частині Стамбульського парку для дітей обладнано кілька ігрових майданчиків з різноманітними гойдалками та гірками.

На великій території парку є багато цікавих місць, наприклад, дитячий спортивно-ігровий майданчик «Павутинка».

Окрім ігрових зон, у Стамбульському парку обладнана бігова доріжка та є два спортивні майданчики для занять воркаутом – вуличною гімнастикою. Тут можуть займатися діти та дорослі.

Парк ідеально підійде для сімейних пікніків, романтичних прогулянок та читання книг. Тут багато лавок та столиків з лавками, а навіть якщо місця на лаві вам не дістанеться, можна влаштуватися на зеленому лужку.

Стамбульський парк розташований праворуч Потьомкінських сходів, між Приморською вулицею та Приморським бульваром, за кілька хвилин ходьби від моря та численних готелів Одеси. [7]

2.2. Аналіз паркових зон Одеської області на прикладі міст Болград і Ізмаїл

Міста Болград та Ізмаїл знаходяться у регіоні Бессарабія. Бессарабія - історичний регіон на південному сході України, що розкинувся між річками Прут, Дністер та гирлом Дунаю та Чорним морем. Це сонячний степовий край із родючими землями та чистими озерами. Тут можна побачити безліч виноградників, рисові поля та багато рідкісних видів птахів. У Бессарабії працюють сонячні електростанції, помідорний кластер, а могутня Аккерманська фортеця та велике лиманне озеро Ялпуг приваблюють дедалі більше туристів.

Ізмаїл – місто на Дунаї. Високий берег Дунаю, що проходить територією України, прикрашає прекрасне південне місто Ізмаїл. Це найзначніше після Одеси місто в Одеській області, яке знаходиться в її південній частині на відстані 80 км від Чорного моря. Протягом багатьох років Ізмаїл приваблює до себе величезну кількість туристів, як з усієї України, так і з інших країн світу. Найбільше відвідують це місто жителі близького зарубіжжя.

Ізмаїл – це місто, яке також відоме тим, що є базовим портом Українського Дунайського пароплавства. Ізмаїл – це «ворота» у регіон Нижнього Дунаю. Саме з ізмаїльського порту починаються і закінчуються в ньому найпопулярніші європейські туристично-круїзні маршрути.

Окрім багатой історії та культурної спадщини у місті є доволі таки багато паркових зон для відпочинку місцевих жителів та туристів. Далі ми розглянемо деякі з них. Почнемо з Ізмаїльського меморіального парку-музею «Фортеця».

Парк-музей «Фортеця» - територія в Ізмаїлі, розташована на місці колишньої турецької військової споруди середини XVI століття, яка неодноразово переходила від одного супротивника до іншого. До сьогодення збереглася лише мечеть та ворота колишніх цвинтарів. Діяльність парку-музею спрямована на збереження та відродження фортеці Ізмаїл як пам'ятки історії та археології XVI – першої половини XIX століття.

Основним завданням новоствореного підприємства стало збереження, дослідження та виявлення за допомогою археологічних досліджень історико-культурних цінностей та об'єктів на території фортеці Ізмаїл, їх реставрація для створення експозиції просто неба.

Одним із етапів роботи стала розробка історико-архітектурного плану та «Проекту зон охорони території фортеці Ізмаїл» українським державним проектно-виробничим об'єднанням «Діпромісто» (м. Київ).

У приміщенні парку-музею діє експозиція з історії фортеці Ізмаїл XVI-XIX століть, де між іншим представлений макет фортеці в масштабі 1:400. У дворі приміщення розташований невеликий парк мініатюр, що стосується історії фортеці Ізмаїл. [8]

Щодо благоустрою парка, його реконструкція почалась у 2014 році. У процесі були оновлені та прокладені стежки, вся територія засаджена зеленим газоном, були посаджені нові дерева та облаштували новими лавками і смітниками, оновлено систему освітлення.

На території парку знаходиться дитячий та спортивний майданчики, кафе «Берег» з двоповерховою терасою та кафе «Fat cat», п'ять бюветів, музей, пам'ятки військовій та культурній архітектурі, церква, також є туалет.

Родзинкою парка є його місце розташування, він простягається біля самого підніжжя Дунаю. Прогулюючись парком можна не лише насолоджуватися його природою, а й доторкнутися до історії, відвідавши музей-фортецю, послухати розповідь екскурсовода.

Наступний парк – Міський сад міста Ізмаїл.

Міський сад — парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, розташовано по проспекту Незалежності в місті Ізмаїл. Протягом більше ніж 100-річного періоду є невід'ємною складовою життя міста.

Міський сквер було закладено 1900 року на ділянці у самому центрі історичного ареалу Ізмаїла.

Парк було створено за рішенням Комунальної ради Ізмаїла у 1912 році. До складу Природно-заповідного фонду України «Міський сад» було включено 1972 року під назвою «Комсомольський парк».

Сучасна назва була затверджена рішенням обласної ради від 20 березня 2009 року. «Міський сад» займає 1,5 га на колишній Соборній площі перед Свято-Покровським собором.

«Міський сад» є єдиним парком-пам'яткою садово-паркового мистецтва місцевого значення в Ізмаїлі.

Зараз на його упорядкованій території зустрічається понад 40 видів дерев та чагарників. У парку побудовано монумент воїнам-афганцям.

В рамках транскордонного співробітництва у 2019 році розпочалася реконструкція Міського саду. [9]

На сьогодні згідно проекту, в сквері відремонтовані та розширені доріжки, повністю оновлене паркове освітлення, додали кілька десятків нових лавочок та смітників. Відремонтували огорожу з боку вулиці Покровської. Висаджено цінні породи дерев (саджанці сербської плакучої верби, гінко-білоба, клен червонолистий, ягідний тис, тюльпанове дерево,

магнолії). Виконали розгалуження поливального водопроводу, щоби можна було забезпечити полив газонів. На території парку висаджено цінні породи дерев та квітів, також у Міськсаду з'явився безкоштовний Wi-Fi для його відвідувачів.

Загалом місто Ізмаїл досить озеленене, на території якого є ще багато паркових зон, які будуть цікавими для туристів.

Недалеко від міста Ізмаїл знаходиться й місто Болград, відстань між ними складає 48 км. Болград — місто розташоване на східному березі озера Ялпуг — найбільшого прісного озера України. Болград був заснований на місці болгарського поселення Табакі у 1821 році болгарами, які з дозволу російського уряду переселилися з Болгарії під владою Османської імперії до Російської імперії, як містечко Ізмаїльського повіту Бессарабської губернії.

Генерал Інзов Іван Микитович — генерал-лейтенант, намісник Бессарабії, головний попечитель і голова Комітету іноземних поселенців Південного краю Російської імперії, приймав тих, що тікали з османської неволі, під своє заступництво. Допомігав болгарським колоністам зберегти й збагатити свої традиції, культуру, релігію.

Болград – місто з столітньою історією, культурою, традиціями та місцевим колоритом. За час свого існування місто пройшло та побачило різні часи, під їх впливом воно змінювалось та ще більше розвивалося і розквітало. Зараз Болград - квітуче місто з цікавими визначними місцями та великою кількістю місць для відпочину. На території міста існує декілька парків та скверів, кожний з них по особливому цікавий. Ми розглянемо деякі з них. Почнемо з найбільшого за своєю територією – з парку імені Пушкіна.

Парк імені Пушкіна — парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні, розташований на узбережжі озера Ялпуг. Площа займає 19,1 га. За своєю площею він відноситься до малих парків за величиною.

Через рік після заснування міста, під керівництвом інженер-майора та ад'ютанта генерала Сергія Миколайовича Малевинського на березі озера

Ялпуг було закладено парк, який був і залишається однією з визначних пам'яток Болграда.

У різні роки парк називався по-різному: "Казенный сад", потім - "Народний сад", а з 1944 року - парк культури та відпочинку ім. А. С. Пушкіна. Спочатку в парку було висаджено понад 8 тис. живців винограду, понад 12 тис. чагарників та близько 4 тис. дерев.

За проектом С. Малевинського було збудовано павільйон, де знаходилися бібліотека та більярдна. Мініатюрний будиночок був і літньою резиденцією самого Інзова. У парку — будинок з вежею, що на вигляд нагадує старий замок, в якому при Радянській владі розташовувалася бібліотека ім. А. С. Пушкіна.

Гостем Болграда був А.С.Пушкін. З дозволу Інзова, Пушкін, будучи на засланні, відвідав Болград. На той час належить знайомство великого російського поета з братами болгарами.

На згадку про своє перебування в місті Болград А.С. Пушкін посадив у парку дуб, який росте і до сьогодні, будучи однією з визначних пам'яток парку.

За підсумками цих вражень А.С.Пушкін потім напише: «живуть сімействами болгари, зберігаючи батьківські нрави...».

На згадку про перебування поета в Болграді, в 1968 році на головній алеї парку, який носить його ім'я, було встановлено пам'ятник поетові. [10]

З кожним роком парк удосконалюється та стає більш розвинутішим і комфортним для відпочинку жителів міста та гостей. Робота над його відродженням активно почалась з 2012 року та продовжується до сьогодні. Сьогодні на території парку, щодо його благоустрою змінилось майже все.

З самого входу в парк, та по всій центральній частині закладена плитка сіро-білого кольору, оновлені лави та смітники біля них, на території парку є дуже багато лавок. Недалеко від вхідної зони до парку знаходиться будинок Малевинського, який зараз знаходиться на реставрації. У центральній частині парку є невеликий басейн, в якому можна купатися

відвідувачам, але вода в ньому не дуже чиста. Також усього на території парку є 8 природних джерел, водою з яких користуються жителі міста.

У парку в минулому році встановили дитячий майданчик, він невеликий, підійде дітям від 2-х до 8-ми років. Якщо йти далі, то по дорозі зустрічається кінотеатр, а точніше, що від нього залишилося. На жаль від нього залишились лише стіни, його відновленням поки не займаються.

По всьому парку розкинуті будиночки-бесідки, зі столом, лавами з обох боків та дахом, поряд з кожним є мангал та смітник, жителі міста дуже часто вибираються у парк на шашлики.

Доходячи до самого озера є територія засаджена газоном, на ній знаходиться футбольне поле, 10 парасольок, вони стоять на залізній ніжці та вкриті соломою, 2 роздягальні, також є пірс з маленькою бесідкою на ньому.

Роботи в парку ще достатньо, щоб його удосконалити та зробити ще комфортнішим для перебування, територія та його місцезнаходження є його родзинкою. Місцева влада не полишає можливості завжди працювати над розвитком парку.

В парку дуже спокійно та гарно, він підійде для відпочинку як маленьких діток, так і для людей літнього віку. Собі заняття знайдуть також підлітки та сімейні пари. А туристам завжди цікаво відвідувати парк, адже окрім прогулянки, вони можуть ознайомити та доторкнутися до столітньої історії міста.

Наступне, що ми розглянемо – проспект Соборний та центр міста.

Проспект бере свій початок від ринку міста та простягається до самого центру (займає 3 квартали). На території проспекту знаходиться пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченко, висаджено багато дерев по всьому периметру а в клумбах росте багато квітів. Закінчується проспект видом на центральну площу міста (рис.2.8.), де також знаходиться ще один пам'ятник - загиблим захисникам України, а за ним Спасо-Преображенський собор, а навколо собору є невеликі сквери по обидва боки. На території цих скверів знаходяться декілька дуже важливих для міста пам'ятників – пам'ятник

загиблим десантникам, пам'ятник жертвам катастрофи на ЧАЕС та монумент засновнику міста Інзову І.М.

Рис.2.8. Центральна площа м.Болград

Це одночасно історична частина міста, та й місце для активного відпочинку багатьох жителів міста, так як крім пам'ятників там знаходиться собор, на території якого є вольєр з павичами та багатьма видами різнобарвних плахів, маленьке штучне озеро з лебедями, гойдалки та лави, територію можна відвідувати не тільки тим, хто заходить безпосередньо до собору, але й всім бажаючим, на території дуже затишно та спокійно. (рис.2.9.)

Рис.2.9. Територія Спасо-Преображенського собору

За собором знаходиться дитячий майданчик, він доволі такий великий за свою територію, підійде дітям від 2-х до 12-ти років. Також трохи далі є спортивний майданчик з тренажерами, можуть займатися усі бажаючі. Поряд є три огороженні поля, на яких можна грати в футбол, волейбол, баскетбол та теніс. (рис.2.10.) Поряд із цією територією знаходиться ідеальна «Селище», вона зроблена у сучасному стилі та готують там дуже смачну їжу.

По всій території проспекту та центра є дуже багато лав, поряд з кожною смітником. Є два туалети, але на жаль обидва вони знаходяться у занедбаному стані.

Рис.2.10. Футбольне, волейбольне та тенісне поля

У цій частині міста зосереджено життя міста, тут ніколи не буває тихо та пусто, завжди чути сміх та галас, я його називаю європейським куточком, тому що тут дуже гарно, чисто та сучасно.

Остання паркова зона, яку ми розглянемо – Комсомольський парк.

Комсомольський парк відносно молодий, невеликий за своєю територією, але зовсім скоро його планують розширити та оновлювати.

На території парку у 2012 році встановили пам'ятник болгарським ополченцям, а навколо нього висадили клумби з квітами та встановили лави з смітниками. По одну сторону від пам'ятника побудували бесідку зі столиками і лавами до них та дахом, там можуть сидіти усі бажаючі. По іншу

– невелике огорожене поле на якому можна грати в теніс, поле знаходиться в занедбаному стані, його треба оновити, пофарбувати стовби, які тримають сітку навколо, змінити сітку для тенісу та додати лав, вони там є, але недостатньо.

У парку є дитячий майданчик, який називається «Лімпопо», зараз він пустує, тому що багато елементів? знаходиться у непридатному стані, але загалом якщо якісь з них поремонтувати, пофарбувати та докупити нових можна повернути назад усю красу, яка була, коли майданчик тільки встановили, але по проекту його планують повністю замінити на новий майданчик.

Також на території є невеличка сцена, зараз вона також знаходиться в непридатному стані, де раніше відбувалися різні концерти, які влаштовували місцеві жителі для себе та прилегла територія для усіх гостей та для танців. Є будівля, яка призначена для туалету, але вона завалена сміттям.

В минулому році поряд з парком розчистили територію, та вирішили його розширити та оновлювати. Там поклали нову плитку, розробили план та проект по його розвитку. Він повинен бути виконаний до 2025 року.

Проект справді справляє враження. (рис.2.11.) Парк буде рекреаційно-розважальною ареною просто неба. Площа земельної ділянки, що займає сквер понад 22 тис. кв. м.

Дизайнери розбили територію на кілька зон. У спортивній зоні розташовуватиметься тенісний корт, спорт-майданчик з різними турніками для любителів «ворк-ауту». Це зараз модний серед молоді напрямок вуличної гімнастики. Також тут планують зробити маленький скейт-дром.

Крім того, в центрі парку розташовуватиметься прямокутний фонтан і напис: «Я люблю Болград». Також буде відкритий танцмайданчик, зона відпочинку з лавками. Навпроти Свято-Миколаївського собору дизайнери запланували місце для невеликих магазинчиків, таких як на вулиці Болгарських ополченців.

Також у кутку парку, на перетині вулиць 25 серпня та Варненська, відведено територію для розміщення атракціонів.

Пам'ятник Болгарським ополченцям та клумби навколо нього залишаться без змін. Загальна площа озеленення парку перевищить 13 тис. квадратних метрів. Усі клумби, газони та дерева будуть забезпечені крапельним підземним зрошенням. [11]

Рис. 2.11. Проект Комсомольського парку

Болград – місто, яке постійно розвивається та приваблює ще більше туристів з-за кордону та інших регіонів, гості приїжджають у місто за неповторною атмосферою та колоритом.

2.3. Переваги та недоліки паркових зон Одещини

Парки — це найважливіша складова кожного міста. Вони покращують екологічні та економічні показники, прикрашають територію, підвищують безпеку, позитивно впливають на спільноту та дозволяють людям зміцнювати як фізичне, так і психічне здоров'я. Проте все це можливе за однієї умови — якщо парк облагороджений.

Парки Одеси та області мають свої переваги та недоліки. Далі ми їх докладно розглянемо.

Інфраструктура Одеських парків Перемоги та Стамбульського в цілому розвинутіша за парки області. Якщо взяти до уваги плюси парку Перемоги, то однозначно можна туди віднести, що у парку неможливо сумувати, дуже багато розваг, як для дітей, підлітків, так і для дорослих та людей похилого віку. Є майданчики для дітей, атракціони, батуту, мотузковий парк, спортивний майданчик, серед них тренажери, футбольне поле, скелодром, також ще є тир і картинг. Можна поплавати на човні, або перетнути озеро на тросі з інструктором. Для діток також ще є надувне містечко, де вони можуть полазити та позмагатися. У парку є територія, де можна займатися йогою або дихальною гімнастикою.

Територія парку "огорожена" деревами зі сторони дороги, відвідувачі захищені від вихлопних газів та інших забруднень навколишнього середовища.

У парку завжди чисто, багато різних дерев та квітів, дуже багато лавок, вони є майже у кожній частині парку, де-не-де їх все таки не вистачає, також не у всіх частинах встановлені смітники. Вдале рішення постави у парку лежанки навпроти озера, але їх там тільки дві, цього недостатньо, тому що відвідувачів у парку постійно багато і комусь не вистачає. Добудували декілька містків через пруд, що спростило та облегшило пересування відвідувачів по парку.

На території парку дуже часто зустрічаються невеликі кафе, де можна купити воду, чай, каву або морозиво. Також є ще кафе, в якому можна повноцінно пообідати або повечеряти, та ще й під приємний перегляд фільму. Але судячи з відгуків, які я прочитала, у парку немає місця, де можна купити келих пива.

Є багато відокремлених, так би мовити «ізольованих» місць для відвідувачів, які не хочуть бути в центрі самих розваг. Для людей похилого

віку є де погуляти, посидіти, дихаючи свіжим повітрям в тиші почитати книжку.

У вечірній час по парку безпечно та не страшно гуляти, тому що всі доріжки оснащені ліхтарями.

У парку розташовані три туалети, всі вони знаходяться в належному стані та утримуються у чистоті.

Ще немало важливим є те, що на центральній алеї встановили тривожну кнопку для виклику охорони у разі якої-небудь безпеки.

Стамбульський парк трошки скромніше за своєю територією та інфраструктурою. Потрапити до парку можна з різних сторін, багато входів та відповідно виходів. В парку багато дерев, що забезпечує тінь у дуже спекотні дні, багато лав знаходиться саме під деревами.

Незважаючи на те, що парк знаходиться у самому центрі і навколо є багато ресторанів та кафе, у самому парку не вистачає місця, де можна придбати воду, чай, каву та якісь прохолодні напої у спеку. На одному з виходів з парку є дуже крутий підйом по сходах, що робить його не дуже зручним для людей похилого віку. На території парку знаходиться один туалет, що на мою думку мало, тому що через велику кількість відвідувачів дуже часто утворюється черга, також до недоліків можна віднести, що туалет платний, вартість складає 4 грн.

Через те що парк розташований на схилі, тому гуляючи ним, відвідувачі скусаються то по крутому спуску, то підіймаються по крутому підйому. Це може трохи створювати складності для пересування людей, похилого віку, але це недоречно відносити до недоліків, через географію парку.

Навіть якщо порівняти ці два парки в Одесі, вони є не схожими один на одного, вони різні за своєю тематикою й тим самим вони відрізняються своїм "наповнення", якщо парк Перемоги орієнтований на активний відпочинок з насиченими розвагами для усієї сім'ї, то Стамбульський парк більше для спокійної, неспішної прогулянки, хоч там також є дитячі

майданчики та інші розваги для дітей. У кожного є свої плюси, а також мінуси над якими треба працювати та удосконалювати їх, щоб вони стали ще комфортнішими для їх гостей.

Якщо розглядати паркові зони міст Ізмаїла і Бограда, то в них є ще багато недоліків, але їм також є що зіставити з парками Одеси.

Почнемо з міста Ізмаїл. Парк-музей «Фортеця» має свої плюси та мінуси. Загалом до переваг можна віднести те, що на території парку, через його розташування біля самого берегу Дунаю, можна влітку купатися та засмагати. На території є 5 бюветів з питною водою, ним можуть користуватися усі відвідувачі парку. Територія парку велика та протягнута, в одній частині парку лави через кожних 2-3м., а іншій їх майже немає, аналогічна ситуація із смітниками. Дитячий майданчик розрахований для дітей різних вікових груп, від 2-х до 10 років, але він невеликий за своєю площею.

Спортивний майданчик розташований просто неба, є різні тренажери, їх 12 видів, поряд баскетбольний майданчик.

Парк знаходиться у тій частині міста, де не їздять багато машин, а за декілька кварталів до парку взагалі під'їхати неможливо, так як пішохідна зона, це є однозначно плюсом, тому що зона навколо та сама територія парку захищена від забруднень, які спричиняють машини, і комфортно знаходитись у парку, тому що не чути шуму міста. Відвідувачі гуляють у тиші та спокої, можуть посидіти почитати книжку або ж просто гуляти та насолоджуватись довкіллям.

До парку можна зайти з будь якої сторони, так як чіткого входу до нього немає. Дуже важливим є те, що вся територія парку укладена плиткою, окрім пляжної зони, там просто пісок чи земля де-не-де вкрита травою. Парк розташований на рівнинній території без різких спусків та підйомів, що робить його зручним та комфортним для різних груп відвідувачів.

У парку відсутні маленькі магазинчики, де можна придбати воду та інші напої, купити поїсти, але є кафе, де можна повноцінно посидіти та

поїсти з чудовим видом на Дунай. Туалет на території парку присутній, також є спеціальне відділене місце для відвідувачів з обмеженими можливостями.

У парку немає спеціально відведених зон для тихого відпочинку, немає віддалених місць та місць для усамітнення, все як суцільна зона парку, просто вулиця та по ній лави одна за одною.

Над розвитком парку ще працюють та кожного разу щось додають та оновлюють.

Перейдемо до аналізу паркових зон міста Болград. Парк Пушкіна хоч і удосконалюється постійно, але в нього ще багато недоліків. У парку є один невеликий дитячий майданчик, зважаючи на велику кількість відвідувачів та загалом на територію парку, його недостатньо, можливо треба добудувати існуючий або у іншій частині встановити ще один. Якщо розглядати розваги для дітей під час прогулянки, то майданчик єдине місце, де вони можуть порозважатися та весело проводити час.

Не по всіх прогулянкових стежках встановлена плитка, тільки по центральній частині, а якщо повернути направо чи наліво плитка зникає і на заміну з'являється звичайна дорога без будь-якого удосконаленого покриття.

На території парку відсутні кафе або якісь невеликі магазинчики, де можна придбати напої або їжу. У парку немає туалету, що ускладнює процес прогулянки для дітей та дорослих.

Зважаючи на велику територію парку тільки його центральна частина більш менш облаштована для його відвідувачів. У парку в темний час доби майже немає освітлення, тільки декілька ліхтарів, які розташовані на великій відстані один від одного у центральній частині парку.

Парк розташований у глибині міста, де відсутній активний рух автомобілів, що означає відсутність забруднення повітря вихлопними газами, та забезпечує повну шумоізоляцію. Відвідувачі перебувають у повному комфорті та тиші в парку, можуть сісти на віддалену лаву, читати книжку та навіть не чути галасу дітей.

На територію парку взагалі неможливо заїхати на машині, раніше був один вхід, але згодом його перекрили і зараз це заборонено. Для відвідувачів є один офіційний вхід, але так як парк великий в нього можна зайти й вийти з різних сторін, але ті входи є не облаштованими.

Парк знаходиться на схилі, тому його рельєф крутий, місцями є круті спуски та підйоми.

Проспект Соборний та центр міста. Загалом у цій парковій зоні майже немає недоліків. По самому проспекту треба відновити лави та смітники, тому що деякі з них хитаються, у деяких відсутні дошки, смітники у занедбаному стані. У центральній частині міста, лави разом з смітниками оновлювати два роки назад, тому вони всі у доглянутому та придатному стані. З явних недоліків можна виділити обидва туалети, їх треба почистити від сміття та оновити зсередини, або побудувати нові.

Комсомольський парк також зараз знаходиться на такій стадії, що він майже повністю закинутий та занедбаний, але завдяки новому проекту зовсім скоро він заграє новими барвами.

Якщо порівнювати паркові зони м.Одеси та Одеської області, можна зробити висновок, що Болградським та Ізмаїльським паркам однозначно не вистачає більше розваг, та розвинутішої інфраструктури самих парків. Але беззаперечним плюсом є їх місце розташування, дивовижна природа та цікава історія. У цих паркових зон, якщо їм приділити увагу та працювати над їх розвитком, дуже перспективне майбутнє.

Висновки до розділу 2

Велику популярність серед туристів і місцевого населення мають різноманітні паркові зони, які є маркерами привабливості території й відіграють важливу роль у формуванні туристичного іміджу регіону. Використання природного середовища в організації дозвілля населення – це одна з характерних особливостей парків як культурних закладів. Парки

можуть забезпечити ті форми відпочинку, які дають змогу психологічно відпочити від міського середовища, а з іншого боку, сприяють значним інвестиціям і, відповідно, визнанню певної місцевості.

Однією з важливих передумов для визначення шляхів розвитку й удосконалення діяльності парків на сучасному етапі є вироблення новітніх моделей паркового середовища. Парки приваблюють туристів. Вони надають відвідувачам певного міста не лише рекреаційні, а й анімаційні, екскурсійні та інші послуги. Досвід розвинених країн світу показує, що важливими засадами успішності тематичних парків є їхня: спрямованість та відповідність певній спеціалізації, що має втілення в традиційних розважальних заходах, програмах, культурних послугах, ресторанах, музеях, які стають їх візитною карткою; постійні капіталовкладення задля вдосконалення й розширення атракціонного потенціалу та сувенірної продукції; урахування потреб населення в індивідуальному, колективному й сімейному відпочинку.

Дані висновки були зроблені на основі аналізу наступних парків: Дюківський, парка Перемоги, Стамбульський, парка-музея Фортеця, Міського саду, проспекту Соборний та центра міста Болград і парка ім.Пушкіна.

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТ ПОКРАЩЕННЯ ПАРКОВОЇ ЗОНИ ОДЕЩИНИ НА ПРИКЛАДІ М.БОЛГРАД

3.1. Пропозиції щодо покращення паркових зон Одещини

На основі проведеного аналізу у розділі 2 можна дійти висновку, що в цілому в паркових зонах Одещини схожі недоліки, на цій основі можна внести пропозиції щодо покращення, модернізації та впровадження родзинок в кожному з них.

Найпоширенішими проблемами паркових зон є нестача смітників. Скільки би їх додатково не ставили у парках, все одно їх мало. Окрім того, щоб просто додати нові смітники у парки, можна покреативити та зробити їх у певній стилістиці, цікавих та незвичних геометричних формах. До прикладу в кожній частині парку, в залежності, що в ній знаходиться, дитяча, спортивна зона чи зона для відпочинку, замінити смітники саме під цю тематику території. Або ж виділити основну ідею та ДНК парку, і зробити всі смітники однаковими, але особливими саме для одного конкретного парку, або ж додати сучасних стильних смітників, які будуть лаконічно доповнювати та вписуватися в цілий образ парку. Якщо розглядати варіант сучасних та мінімалістичних смітників, таких, щоб нічого зайвого, але одночасно і гарно і практично, можна пропонувати такі, які представлені на рис.3.1. Перший та другий варіант нібито зроблений під дерево, але з металу, можна зробити їх такими, як на першому варіанті круглими та без даху зверху, але з спеціальним місцем для недопалків посередині, щоб перед тим як недопалок попаде до основного сміття, загасити його повністю та точно у цьому спеціальному місці, щоб уникнути пожежі у разі чого. Але ми пам'ятаємо що палити в громадських місцях законом України заборонено взагалі, але всі ми розуміємо, що цього мало хто дотримується, отож і пропонуємо практичний варіант. Але можна також їх зробити, як другий варіант з дахом, щоб запобігти накопичення води у разі дощу. Також можна

розгляди такий варіант на прикладі третього смітника, круглої форми з трохи розширеним горлом, щоб було влучніше попади у нього, колір може бути різним, можна залишити таким класичним та стриманим, щоб не дуже виділявся у цілій картинці парку, або ж навпаки зробити з них яскраві акценти.

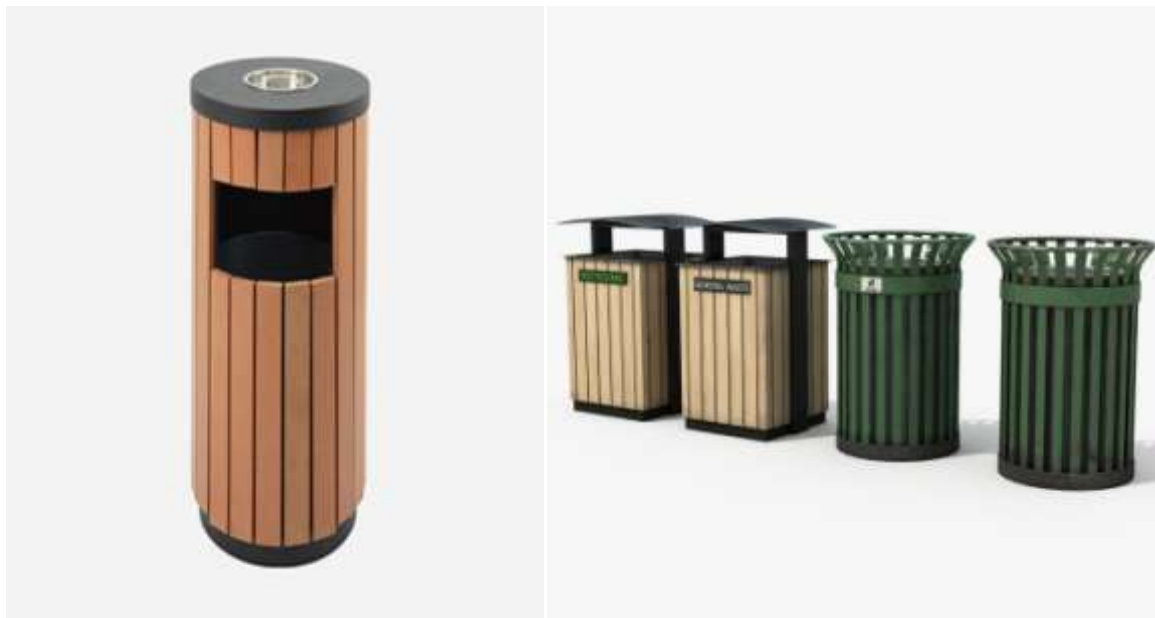

Рис.3.1. Смітники

Можна запропонувати таку цікаву ідею, як зробити у дитячій зоні смітники такими, щоб цим самим заохотити та виробити звичку у дітей завжди кидати сміття у смітник, щоб для них це було забавною грою та не нудним процесом. У зоні дитячих майданчиків, атракціонів або ж інших розваг саме для цієї категорії відвідувачів можна спроектувати смітники у вигляді баскетбольного кільця та з відерцем нижче, цим самим перетворити процес викидання сміття у гру. (рис.3.2.) Також можна розробити смітники у вигляді яких-небудь мультяшних героїв та персонажів, милих тваринок або бджілок, те що буде приємним на вигляд, привертати увагу та не буде визивати дивних асоціацій. (рис.3.3.)

Рис.3.2. Смітники у дитячу зону

Рис. 3.3. Смітник з бджілкою

Друга найактуальніша проблема – нестача лавочок. Це теж саме, що і смітники, їх ніколи не буває забагато, а саме навпаки. Щоб не бути банальними та не обмежуватися варіантом простого додавання, тут також можна трохи подумати та заморочитись, як звичайними лавочками розбавити атмосферу парку та зробити його комфортнішим та сучаснішим.

Одним з самих вдалих способів модернізувати парк є саме лавочки. Їх можна зробити у різних незвичних для ока формах, у композиції з рослинами, у вигляді лежанок.(рис.3.4.) Вони не повинні бути всі однаковими, а навпаки, всі у різноманітних нестандартних формах, але зберігати певну кольорову гамму, зроблені з одних і тих самих матеріалів та виконані в однаковому стилі, у кожній зоні, щоб виконувалась визначена функціональність та практичність. Це буде додавати парку родзинку, та буде виділяти його поміж інших, у різних парках можна використовувати різні ідеї, які будуть доречнішими та чудово доповнять суцільну картинку парку.

Рис.3.4. Лави

Наприклад, у зоні для відпочинку, окрім стандартної форми сидіння, можна також додати такі, на яких можна полежати (рис.3.5.), лавочки зі столиками, щоб коли відвідувачі приходили великими компаніями їм було де пограти в якійсь настільні ігри, елементарно постави свої стакани з напоями, або ж поїсти піцу. (рис.3.6.) Також можна поставити лавочки зі столиками менше для невеликої кількості людей або ж для одного відвідувача. А по всьому парку розмістити стандартні лавочки для сидіння за своїм призначенням, але цікаві за зовнішнім виглядом. В місцях, де недостатньо тіні від дерев, можна додати лавочки з дахом, таким чином можна компенсувати цей недолік.(рис.3.7.) У сезон, коли немає сильного дощу або вітру, у цілому, коли погода дозволяє, багато людей виходить працювати за ноутбуком на свіжому повітрі та часто вони зустрічаються з проблемою, що нема куди покласти свій ноутбук або планшет, і їм приходится тримати його на колінах або сидіти у незручному положенні. У парку можна зробити таку зону, де будуть розташовані лави з столиками від них, таким чином вирішиться проблема вічних незручностей та люди, котрі працюють цілодобово онлайн будуть мати також можливість виходити та дихати свіжим повітрям. (рис.3.8.)

Рис.3.5. Лава, на якій можна полежати

Рис.3.6. Лава для великої компанії

Рис.3.7. Лава з дахом

Рис.3.8. Лави для відвідувачів, які працюють

Для того, щоб додати затишку парку можна постави лежанки, це дуже вдале рішення, яке однозначно збільшить популярність та відвідування будь-якого парку. Лежанки можуть бути розташовані у будь-якій частині парку, їх слід розкинути, можливо, по три-чотири на певну ділянку, все залежить від розміру території самого парку. Таким чином відвідувачі зможуть рівномірно бути розподілені по території та уникнути скупчення в одному місці, також це забере ажіотаж навколо цих лежаків, так як гості парку будуть знати, що їх достатньо. Вони можуть відрізнятися за розміром, своєю формою, деякі можуть бути просто звичайними лежаками, а деякі у формі кола, овалу або щось зовсім не зрозумілого, але всі виконувати одну функцію. (рис.3.9.)

Рис.3.9. Лежанки

Якщо у парку є штучне або природнє озеро чи річка, лежанки можна розмістити коло них, лежачи на них відвідувачі зможуть ще комфортніше

насолюдуватися навколишнім пейзажем. В випадку з природнім озером або річкою, це є великим плюсом, так як на березі водойми можна облаштувати пляж, встановити лежанки (рис.3.10.), поряд з кожною парасолі, їх також можна обіграти нестандартним способом, щоб кожен з відвідувачів не приносив з собою свої різнокольорові парасолі, які будуть впливати на стиль та образ парку в цілому, зробити парасолі таким чином, що вони завжди будуть на місці, щоб їх не приходилось знімати посезонно. Парасолі встановити на залізну ніжку, її в свою чергу зарити у землю так, щоб при сильному вітрі вона не виривалась, тобто зафіксувати, а самі парасолі виконати з соломі на залізній основі, щоб її форма трималась, таким чином вони завжди будуть там і всі з одною задумкою і підходять під тематику парку. Якщо не розглядати варіант створення пляжу коло озера або річки, можна обійтися кріслами або лавами з дерев'яних дошок з видом на водойму. Також можна додати гамаки, у ті зони де максимально щільно ростуть між собою дерева, це можна розглядати, як ще один варіант збільшення затишку парку та максимальної комфортабельності для його відвідувачів.

Усі пропозиції, що були наведені вище щодо лавочок, лежаків та гамаків, можна розглядати та додавати разом, або ж окремо. Це залежить від тематики, філософії і території парку.

Рис.3.10. Лежанки на пляж

Наступна проблема, яка дуже часто зустрічається у парках регіону – це нестача зеленого доглянутого газону. Найчастіше він усюди, а особливо у зонах, де розташовані дитячі майданчики та інші розваги, де велике

скупчення людей та велика проходимість, увесь затоптаний, вицвівшого зеленого кольору та занедбаний. Хочеться, щоб красива у належному стані трава, заповнювала все навкруги, так парк буде точно веселішим, гарнішим та більш атмосфернішим, та однозначно доглянутішим.

У зонах, де розташовані різного роду дитячі розваги та де завжди велика кількість відвідувачів, там трава в не дуже належному стані або її взагалі немає, для вирішення цієї проблеми можна постелити штучний газон саме в таких частинах, щоб він не займав багато часу по догляду за ним і це буде безпечнішим для дітей.(рис.3.11.) Проводячи свій час на дитячих майданчиках або біля атракціонів вони дуже багато рухаються, бігають та активно грають з іншими дітьми, щоб уникнути неприємних ситуацій, коли вони можуть підсковзнутися впасти та щось собі вдарити або зламати, безпечнішим та доречнішим буде використати саме штучний газон. Так мами зможуть не турбуватись за безпеку своєї дитини та спокійно відпускати її грати.

Для інших частин парку вдалішим рішенням буде висадити траву та час від часу, коли це буде необхідно, обстригати та поливати її.(рис.3.12.) Живий газон буде освіжати парк у цілому та буде радувати око відвідувачів. Також на живому газоні можна просто лежати, щось постеливши під себе або ж влаштовувати пікніки з друзями, читати на одинці книгу чи просто полежати під сонечком та приймати вітамін D. Образ парку стане соковитішим, і в ньому буде дуже приємно проводити час, час для душі.

Рис.3.11. Штучний газон на майданчик Рис.3.12. Живий газон у парку

Щодо озеленення парку, є багато ділянок біля тротуарів, на яких нічого не росте чи рослини, які там посаджені вже давно затоптані, покоцані та не доглянуті, вирішити це питання можна шляхом нових насаджень та обов'язковий догляд за ними, щоб вони зберігали первинний стан.

У багатьох парках є велосипедні доріжки, по бокам зазвичай ростуть дерева, а відстань від боку дороги та цими деревами засаджена травою, але вона частіше затоптана, вицвівши та занедбана, щоб уникнути такої ситуації цю територію уздовж дороги можна засадити кущами та підстригти їх у форму прямокутника або кола, таким чином по ній ніхто не буде ходити або їздити і вона завжди буде залишатися гарною, і територія навколо буде виглядати охайніше, але обов'язково треба доглядати за ними.

Також питання освітлення у багатьох парках не до кінця допрацьовано. Є парки, у яких світло неправильно розподілено, маю на увазі відстань між ліхтарями або ж є ділянки, у яких освітлення взагалі відсутнє. Додавши більше світла у темний час доби парк одразу стане безпечнішим під час вечірніх прогулянок, відвідувачі зможуть спокійно гуляти не оглядаючись по сторонам та не прислуховуючись до кожного шороху та шелесту.

Щодо безпеки парку, можна удосконалити додавши камери по всій території парку. Відвідувачі навіть у світлий день будуть відчувати себе захищеними, камери допоможуть у разі крадіжки відслідкувати злодія, якщо маленька дитина загубилася у парку, завдяки камерам можна визначити її місцезнаходження. Також якщо трапиться невелика аварія з участю велосипедистів, то наявність камер допоможе швидше та точніше розібратися у ситуації. Взагалі камери підвищують безпеку людей у будь-якому місці, а не лише у парках, якщо кожен з відвідувачів буде знати, що в парку є камери, то це допоможе запобігти яких-небудь непередбачуваних ситуацій, а у разі їх виникнення буде серйозним доказом чийсь правоті або навпаки.

Ще одна з серйозних проблем багатьох парків - відсутність туалету в них, або ж якщо територія парку велика недостатня кількість. Дуже часто туалети знаходяться в недоглянутому або у зовсім непридатному стані, такі умови зовсім не є комфортними для відвідувачів і їм проходиться шукати туалет поза територією, заходити в ресторани та кафе питати дозволу чи можна зайти в їх туалет нічого не купуючи. Ще один не дуже приємний момент – це платні туалети, на мою думку, у зонах громадського призначення люди не повинні платити за можливість потрапити у туалет. Треба взяти до уваги це питання та викоренити його зовсім, зробивши вхід в усі туалети, в таких місцях, як парки – безкоштовними.

Вважаю, що треба відходити від ідеї ставити на постійну основу біотуалети у парках, вони не вписуються в дизайн парку, та дуже часто в них просто не хочеться заходити, тому що зсередини вони виглядають ще гірше, чим ззовні. Крім пропозиції просто додати та оновити існуючі туалети у парках, можна також зробити це відновлення цікавим та незвичайним. Туалети можуть бути архітектурною прикрасою ландшафту парку, вони можуть бути зроблені у звичних формах для ока, у формі квадрата або прямокутника, тобто класичний вигляд, а можна їх розробити нестандартним та цікавими настільки, що не можна буде відірвати погляд та одне задоволення їх відвідувати. (рис.3.13.)

Рис.3.13. Туалети

Ще одна незвична та сучасна ідея - туалети з прозорим склом, які представлені на рис. 3.14. Завдяки прозорому склу зрозуміло є в ньому хтось

чи ні, яке в ньому обладнання та наскільки він чистий та долгянутий, але заходячи всередину там є спеціальна кнопка, її може навіть і не бути, тільки коли хтось потрапляє усередину скло міняється само, яка робить скло непрозорим або затемняє його і ніхто ззовні не зможе побачити, що там відбувається зсередини. Також крім своєї основної функції високотехнологічні туалети працюють ще і як ліхтарі. У темний час їх підсвітка освітлює дороги в парках.

Рис.3.14 Туалети з прозорим склом

Звичайно, що окрім дотримування санітарних норм, та постійної чистоти зсередини, туалети повинні бути оснащені сучасним обладнанням, наявність сушили для рук, гарячої та холодної води, унітазів зі змінною плівкою, для забезпечення повної гігієни відвідувачів, рідкого мила або пінки для рук та серветки. Додати полиць у жіночій секції з усім необхідним для жінок, спонжами, вологими/сухими серветками, з тампонами, це буде вирішувати непередбачувані ситуації, які можуть статися.

Також можна розглядати туалети з доповнюючою кімнатою для мам з немовлятами, щоб вона була оснащена столиком-пеленатором, одноразовими пеленками, спеціальним смітником для памперсів, щоб мама змогла перевдягнути, змінити памперс та перепеленати свою дитину у комфортних умовах не заважаючи іншим.

Щодо дітей, які доросліше за немовлят, які самі можуть ходити до туалету без мами, можна у зонах найбільшої концентрації дітей, біля

дитячого, спортивного майданчиків або атракціонів встановити дитячі туалети, з дитячою тематикою, наприклад якихось героїв з мультфільму, щоб вони не забували туди ходити та щоб їм було цікавіше. (рис.3.15.) Зсередини також дотримуватися такої ж самої стилістики, що і ззовні.

Рис.3.15. Туалет для дітей з мультяшними героями

Як ми можемо розуміти, туалети та їх зовнішній вигляд також впливає на образ парку, через них можна відобразити ідею та стилістику. Туалети є одним з найважливіших пунктів при розробці парку, крім того, що вони необхідні, також вони повинні мати гарний зовнішній вигляд, утримуватися в чистоті та охайності зсередини.

Актуальна проблема з якою дуже часто зустрічаються мами та їх діти у парках – дитячі майданчики. Зазвичай за своєю територією вони замалі, зі стандартним набором обладнання та нерозділені по віковим категоріям.

Щоб вирішити ці проблеми треба оновлювати з нуля дитячі майданчики або доробляти існуючі. Незважаючи на територію самого парку, дітей в парках завжди достатньо, що дуже часто не всім діткам дістається можливість погратися або покататися.

Перш за все треба розділити майданчик для різних за віком дітей, щоб уникнути неприємних ситуацій. Наприклад старші діти під час перебування на майданчику, граючись у якійсь ігри або бігаючи, можуть ненароком зачепити малечу і тим самим завдати шкоди, але одночасно зони не повинні далеко знаходитися одна від одної. Коли мама приходить до парку з двома

дітьми різного віку, а вікові зони розташовані далеко один від одного, їй буде важко їх контролювати. Це є великим недоліком, тому що мама приходячи до парку не зможе повноцінно відпочити на лаві з стаканом кави, а повинна буде постійно бігати за кожним.

Додати у дитячу зону та безпосередньо на території дитячих майданчиків сучасного, нестандартного та більш розвиваючого обладнання, це викличе більший інтерес та зацікавленість у дітей, що заохоче їх не просто грати, але проявляти фантазію та нестандартно мислити, цим самим розвивати їх. (рис.3.16.)

Рис.3.16. Обладнання на дитячий майданчик

Також непередуманим у багатьох парках є момент у випадку дождя. Не у всіх парках є бесідки, щоб у разі дождя була можливість сховатися у них. Бесідки можуть слугувати не тільки як укриття, а й бути місцем, де люди зможуть відпочити, сховатися від палкого сонця, посидіти компанією або почитати книжку.

У літній сезон, коли теплі вечори настають можна облаштувати зону для перегляду фільмів. Поставити великий монітор, розставити у ряд або хаотично крісла-мішки або лежанки та кожен день крутити фільми. Також можна побудувати спеціальну зону для таких переглядів, усю виділену територію під ці потреби обкласти дошками та зробити місця для сидіння у

вигляді піраміди, але щоб спинки, тобто задня частина була високою настільки, щоб людина повністю опиралася, а там де знаходиться нижня частина, довгими настільки, щоб помістилися ноги у длину і їй було зручно під час перегляду фільму. Влітку використовувати її під потреби перегляду фільмів, а у зимовий час, як додаткові лави. Це однозначно додасть атмосфери та зробить яскравішим проведення дозвілля у парку, та буде залишати у пам'яті приємні спогади. (рис.3.17.)

Рис.3.17. Літній кінотеатр

Є ще пропозиції щодо організації відпочинку та затишку у парку. Ще одним варіантом можуть бути гойдалки. Вони можуть бути різними за своєю формою та розмірами, встановлені у різних частинах парку, можуть бути як поодинокими, так і навпаки. Цікавим та нестандартним є такий варіант, як зображено на рис.3.18. у вигляді великого кола, посередині зробити острів з рослинами, а по колу невеликі відступити, щоб можна було сидіти. Так відвідувачам буде не нудно, вони будуть відчувати себе частинкою свята життя та розділювати вайб з усіма іншими, так атмосфера у парку буде неймовірна. А для любителів спокою та тиші встановити поодинокі, їх можна зробити зі звичайним кріслом або лавою до яких всі звикли, а можна й канатні, це урізноманітнить звичайне гойдання. (рис.3.19.) Також можна по всьому парку додати гойдалок, які зачеплені за дерево, їх територіальне розміщення зробить їх особливими, адже вони будуть знаходитися у затишних куточках, де буде можливість спокійно гойдаючись читати книжку, усамотнитися з природою.

Рис.3.18. Гойдалка у вигляді кола

Рис.3.19. Гойдалка

Покращити організацію навколишнього простору можна за допомогою зелених насаджень. Це можуть бути скульптури виконані за допомогою рослин (рис.3.20.), незвичні за своїм виглядом та формою дерева, як представлено на рис.3.21, висаджені квіти, що утворюють певну композицію, до речі можна за допомогою них висадити те, що буде зв'язано з парком, можливо його назву або логотип, якщо він є.

Додати цікавих сучасних пам'ятників, наприклад як у Грецькому чи Стамбульському парках в м.Одеса, у вигляді голови або каменю, це підвищить впізнаваність парку та притягне більше туристів та відвідувачів. Розмістити на території парку ретро автомобіль, заповнити його квітами та облаштувати фотозону, це також вплине на популярність парку, вона одразу притягне до себе велику кількість відвідувачів.

Побудувати арку, зробивши каркас у вигляді серця чи кола, висадити квіти, щоб вони обвивали її, цю локацію можна зробити посезонно, у теплий період часу - квіти, а на холодний – ліхтарі. Це одночасно і практично і привертає погляд у будь-який час. (рис.3.22.)

Якщо територія парку дозволяє можна спроектувати зелений лабіринт, який наведений на рис.3.23., у тій частині парку, де немає дерев рівна плоска поверхня землі, всередині нього залишити місце та зробити невелику площу з лавами по периметру. Лабіринт буде не тільки прикрашати

парк, але й буде цікавою грою для дітей та дорослих та одночасно місцем для відпочинку.

Усі ці родзинки будуть балансувати у суцільному вигляді парку, додадуть яскравих фарб та кольорів, розбавлять стандартні зелені, коричневі та білі. Збільшать потік відвідувачів, всі будуть робити фото, гуляти та насолоджуватись красою навкруги.

Рис.3.20. Скульптура з рослин

Рис.3.21. Дерево незвичне на формою

Рис.3.22. Фотозони з квітів

3.23. Зелений лабіринт

Ще однією оригінальною ідеєю може бути створювання штучного рельєфу. Ленд-арт - це мистецтво, покликане надихати, викликати емоційний відгук.

Цього можна досягти за допомогою геопластики. Геопластика – це штучне створення рельєфу чи зміна рельєфу. Цей прийом у всі часи використовувався у ландшафтному мистецтві та актуальний у наші дні. Використовуючи такий прийом можна перетворити сумні та пустуючи

ділянки у цікаві та нестандартні, дати їм друге дихання. Насадження можуть бути як штучними, так і природними, можна komponувати різні матеріали під час роботи. Можна спроектувати таке як на рис.3.24., на виході вийшло щось середнє між ігровим майданчиком та гігантською скульптурою. Також можна розробити щось схоже на те, що зображено на рис.3.25. розмаїтнити рівнинний та плоский архетиповий образ багатьох парків. Це прекрасно, коли можна повалятися та посидіти на м'якому трав'яному холмі посеред парку.

На жаль, у нашій країні запит на геопластику не настільки популярний поки що, через нестачу спеціалістів, котрі здатні реалізувати нестандартні топографічні проекти.

Рис.3.24. Скульптура з геопластики Рис.3.25. Холм з геопластики

Усі вище запропоновані ідеї, впевнена, що однозначно допоможуть удосконалити парки Одещини, зробити їх цікавішими, сучаснішими і нестандартними, щоб відвідувачі були у захваті кожен раз, коли гуляють по парку, отримували естетичне задоволення. Культура відпочинку саме у парку набирає обертів, все більше і частіше люди відвідують їх, це може бути стимулом відправитись у подорож, щоб побачити на власні очі та стати маленькою частиною чогось великого. Для жителів міста парки стають місцем, де вони відволікаються від бурхливого ритму міста, час там плине зовсім по іншому, парки стають віддушиною, ковтком свіжого повітря в буквальному на переносному сенсі. Усі перераховані недоліки варто взяти до уваги, адже завдяки дрібницям складається загальне враження, обов'язково

опрацювати їх та почати зміни. Треба приділи багато уваги тим речам, що стосуються комфортного перебування гостей у парку.

3.2. Розробка парку

Для того, щоб розробити та удосконалити будь-яку територію необхідно почати з проекту. Ґрунтуючись на аналізі, який був проведений у другому розділі, я вирішила розробити проект по модернізації та покращення парку імені Пушкіна у місті Болград.

Обраний парк є дуже гарним варіантом для того, щоб зробити його туристичним магнітом для Болградського району з метою залучення туристів. Якщо парк удосконалити за всіма матеріалами, які пропонуються нижче, то можна досягти збільшення місцевих туристичних потоків, також відкоригувати туристичні потоки не лише з інших областей України, а й іноземні. При цьому даний парк можна зробити не лише просто локацією для відвідування у звичайні дні, а й проводити на базі локації якісь певні івенти. Завдяки фестивалям збільшиться не просто щоденний потік відвідувачів, а й підвищиться його туристична спроможність.

Фестивалі у ньому можна проводити на різну тематику. Особливість Болградського регіону є у тому, що тут присутній неповторний колорит, який неможливо зустріти де інде. Прив'язуючись до цього можна організувати винний фестиваль з місцевими винами, сирний, гастрономічний фестиваль з місцевою кухнею, фестивалі присвячені місцевій культурі. Таким чином знайомити туристів з місцевою культурою, звичаями та стравами.

Парк імені Пушкіна є дуже важливим елементом та складовою міста Болград. Значення парку відіграє велику роль у житті місцевих жителів, так як місто невелике, а парк є майже не єдиним таким місцем, де можна якісно провести своє дозвілля разом з усією родиною.

Парк знаходиться у віддаленому від міської метушні місця, де майже не їздять машини та на прилеглих територіях немає великого скупчення

людей, що робить його за своїм місцем знаходження майже ідеальним з точки зору екологічності. Ще важливим є те, що парк розташований на березі озера Ялпуг. Але не зважаючи на його віддалене місцезнаходження, у відвідувачів є можливість дійти до нього пішки або проїхатись на велосипеді, невелика площа міста вирішує це питання. (рис.3.26.)

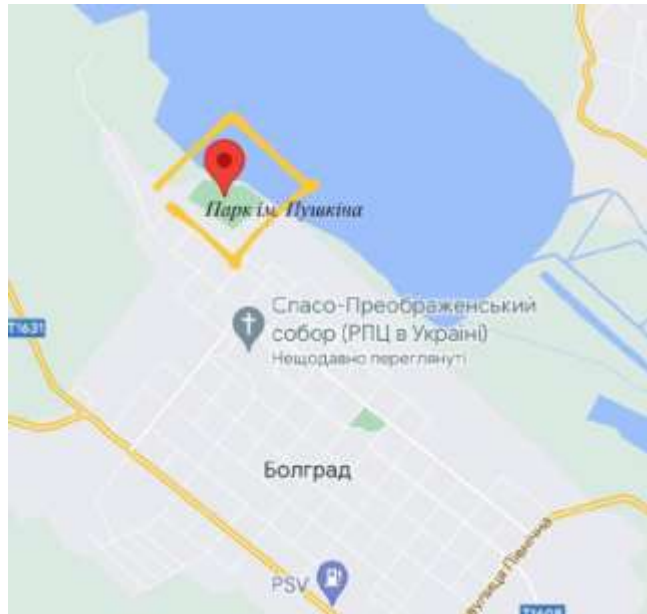

Рис.3.26. Парк імені А.С. Пушкіна

Парк Пушкіна орієнтований на тихий сімейний відпочинок, але є також можливість займатись активними видами спорту, що робить його за призначенням багатофункціональним. Територія парку дозволяє відвідувачам при знаходженні в ньому один одному не заважати.

Слід зазначити, що, парк вже озеленений, над ним постійно працюють та покращують його, але не зважаючи на це в ньому є багато недоліків. У процесі розробки проекту, я спробую запропонувати ідеї, які зможуть ці недоліки ліквідувати та зробити парк ще кращим та комфортнішим для його гостей.

На сьогоднішній день використовується не весь потенціал та територія парку, більша частина залишається «дикою» та не використовується відвідувачами, це так, тому що територія не доглядається, росте багато дерев та не придатна для загального громадського

користування. Зазвичай цими безлюдними стежками гуляють мисливці, любителі грибів та люди, які просто хочуть дослідити територію навкруги.

Використовується тільки центральна частина парку, вона облаштована дитячим майданчиком, лавочками, смітниками та альтанками для пікніку з мангалами, вони розкидані по парку, окрім центральної частини, вони також зустрічаються у «дикій» зоні.

Спочатку я вас познайомлю з парком ім.Пушкіна, ми трохи «прогуляємось» по ньому. Вхід до парку починається з алеї Поцілунків, пройшовши алею сходами спускаємось донизу, на сходах є прилегла територія ліворуч, там знаходиться на реставрації будинок Малевинського, спустившись до низу ми доходимо до центальної частини - «серця» парку, де збираються усі діти та дорослі. (рис.3.27.)

Рис.3.27. Вхідна зона парку

Спустившись сходами відвідувачам відкривається панорама парку, праворуч дитячий майданчик, а за ним бесідки для пікніку, по центру невелика алея з лавами по бокам, а по центру пам'ятник Пушкіна, ліворуч природні джерела, невеликий басейн, «карета» для фотосесій, та невеликий маленький міст, з переходом до «дикої» частини парку. (рис.3.28.)

Рис.3.28. Центральна площа парку

Пройшовши і цю частину ми йдемо далі, спускаємось до озера. Спуск проходить через невеликий, так би мовити, тунель, а перед ним те, що залишилось від кінотеатру, пройшовши тунель перед нами відкривається галявина, по обидва боки знаходиться багато будиночків з мангалами для пікніку, рівнем нижче на галявині знаходиться футбольне поле, парасолі та пірс, який йде в озеро. (рис.3.29.)

Прогулянка наша підійшла кінця, перейдемо до розробки плану по покращенню, як ви бачите роботи багато.

Перш ніж розпочати облаштування суспільного простору, важливо продумати, які потреби міських жителів він має задовольняти. Парк з пішохідними стежками та лавками це, звичайно, добре, але доцільніше було б створити більш універсальніше місце для відпочинку. Щоб тут було затишно та комфортно всім — батькам із дітьми, підліткам, людям похилого віку, закоханим парам, любителям тварин, шанувальникам здорового способу життя, людям, які просто хочуть прогулятися та подихати свіжим повітрям після роботи. Одним з найважливіших пунктів на початку розробки плану по модернізації є зональність парку, необхідно все розподілити так, щоб усім категоріям населення було комфортно у ньому перебувати, важливо, щоб ніхто нікому не заважав, але одночасно, щоб усе було доступно для всіх і всі зони «комунікували» між собою.

Рис.3.29 Територія парку ім.Пушкіна

Алея поцілунків на даний момент виглядає так чином: зелену арку утворюють нахилені дерева, у шаховому порядку поставлені лавки, поряд смітники. При вході на алею знаходиться знак «Місце для поцілунків». Одним із головних недоліків алеї є смітники, які не вписуються в загальну органіку, тому планується демонтувати існуючі, а на їх місце монтувати нові, які будуть більше підходити по кольоровій гамі та стилістиці до лавок, смітник представлений на рис.3.30.

Усі смітники у парку зеленого кольору, стоячи поряд з лавами, дошки яких зроблені з дерева, а основа чорного кольору, урни вибиваються з загальної картини. На мою думку треба усі смітники, так як замінили смітники на алеї Поцілунків, у парку замінити на такі, які будуть схожі на лавки, тобто основа смітника зроблена з заліза чорного кольору, а ззовні вони зроблені також з дерева у схожому кольорі. Щоб у лавки та у смітника була одна кольорова гама та стилістика.

Рис.3.30. Смітник

Щоб якимось чином відокремити та розвантажити центральну частину парку, та одночасно, зробити так, щоб закоханим або підліткам не заважали дитячі крики з майданчика, планується розширити алею та увести її у іншому напрямку. Навпроти знаку вже є протоптана стежка, яка також веде до центральної частини, але вона дуже вузька, планується її розширити, вирубавши дерева по бокам, також покласти плитку. Спускаючись до низу по стежці зліва є дві галявини, які ніяк не експлуатуються, але ними можна дуже вдало скористатися. Щоб закоханим або групам закоханих також було не нудно проводити свій час у парку, планується на ділянці галявин встановити монітори та 20 крісел-мішків, також постави 10 столиків, та крутити фільми, які будуть цікаві саме цьому контингенту.

На території парку є ділянка, де вже встановлений дитячий майданчик (рис.3.31.). Планується демонтувати існуючий, та на його місці звести майданчик, який буде сегментований по віку, буде підходити для дітей меншими за віком, які вже почали сидіти та за віковою категорією до 10 років. Також на цій ділянці території буде встановлений невеликий будиночок з можливістю придбати воду, чай, каву, морозиво, попкорн, дитяче харчування, сандвічі, для того, щоб відвідувачам комфортно було проводити час на даному майданчику, у випадку, якщо мама забула взяти щось для своєї дитини з дому, або ж самій чогось захотілося поки вона чекає свою дитину. На даній галявині також залишається місце для встановлення спортивного майданчика, це буде фітнес-центр просто неба, на якому можуть займатися підлітки та дорослі. Так як територія залишилася невелика

встановимо мінімальну комплектацію для силового та аеробного тренування. Це будуть різні види турніків для підтягувань, тренажери для жиму ногами та жиму від грудей, станція для класичних віджимань, тренажери для преса та закачування спини, велотренажер та орбітрек.

На даний момент часу по території дитячого майданчика немає лавок, планується встановити 7 навпроти дитячого та спортивного майданчиків, щоб мамі було зручно приглядати за своєю дитиною і паралельно час її очікування вона проводила з комфортом.

Рис.3.31. Дитячий майданчик

Нині на ділянці, де знаходиться дитячий майданчик поряд знаходяться 5 альтанок, їх там можна залишити, бо коли відвідувачі приходять на пікнік з сім'ями з дітьми це є комфортно, тому що дитячий та спортивний майданчики будуть знаходитися поряд на невеликій відстані, буде зручно і батькам приглядати за дітьми не припиняючи свій відпочинок, і дітям у разі чого не нудьгувати та весело проводити час під пильним наглядом батьків.

Біля альтанок встановлені мангали та є смітники, але маленьких смітників недостатньо, у такій зоні обов'язково повинні стояти місткі контейнери, тому що тут зазвичай найбільше відходів. Щоб подбати про екологію, на території парку виділити зону саме у цій частині парку під великі контейнери для сміття.

У парку є басейн, але вода в ньому брудна, так як за ним ніхто не доглядає, вода у басейн стікає з природнього джерела поруч. Через свою занедбаність їм ніхто не користується, та він просто займає місце. Також басейн є не дуже доречним на цій ділянці парку, так як він знаходиться майже біля входу, навіть якщо очистити воду та постійно за ним слідкувати, купатися в ньому буде не зовсім зручно, так як територія не дозволяє облаштувати всі умови, які необхідні. Вважаю, що басейн треба переробити у невеличке декоративне озеро з рибками і щоб у нього витикала вода з цього самого джерела . Так ця територія буде використовуватися доцільніше та буде прикрашати парк.

Поряд з басейном розташована карета, наразі вона служить фотозоною для відвідувачів, але вона вже не настільки актуальна, як у перші дні, для того щоб дати їй «друге життя», планується висадити квіти, які будуть обплітати її, таким чином вона буде яскравішою та більше привертати уваги до себе.

На центральній алеї, там де знаходиться пам'ятник Пушкіну у клумбах недостатньо квітів, планується навколо пам'ятника висадити квіти, але не хаотично їх висадити, а зробити ними якусь композицію, як представлено на рис.3.32.

Рис.3.32. Квіти у клумбах

Де зараз знаходиться кінотеатр планується оновити цю ділянку, але ідею кінотеатру просто неба залишити. Знести залишки стін, постелити

газон, посередині встановити великий монітор, в якості крісел поставити 30 крісел-мішків по всій території, поміж ними маленькі столики. Для того, щоб зробити зону кінотеатру більш функціональнішою по периметру території встановити лави, таким чином у час, коли кінотеатр не буде працювати територія не буде пустувати, а натомість, відвідувачам буде де присісти та помилуватися виглядом, який відкривається. Завдяки цій ідеї оживити цю територію на теплий період часу та зробити час проведення у парку свого дозвілля більш цікавим.

Також планується побудувати поряд з кінотеатром приміщення, де буде зберігатися монітор та інше обладнання під час перерви роботи кінотеатру.

Стежка, яка веде до озера зараз на неї у якості покриття є бетонні плити, планується їх замінити, уклавши плитку, таку як на території усього парку. Плити встановлені не рівно, що робить пересування по ним незручним, а особливо для мам з візочками.

Пройшовши ділянку з плитами перед тим як потрапити на пляж є сходи, вони знаходяться у аварійному стані, треба від реставрувати існуючі сходи та додати пандуси на них, щоб мамам з візочками та відвідувачам з обмеженими можливостями було зручно потрапити на пляж.

На пляжі встановлені залізні парасолі вкриті соломою, також є ще дві роздягальні, їх залишаємо на місцях, але необхідно замінити роздягальні, так як вони зараз зроблені в яскравому жовтому кольорі, що вибиває їх з загальної картини. Заміняємо їх на роздягальні, які зроблені з дерев'яних дошок, дерево такого ж кольору, як і майбутні лежаки біля парасольок, роздягальні представлені на рис.3.33. Зараз на пляжі 10 одиноких парасоль, поряд з ними планується встановити дерев'яні лежаки, які будуть вбиті в землю, щоб уникнути неприємних ситуацій у майбутньому. На ділянці, яка виділена для пляжу ще є місце для додаткових лежаків, таким чином необхідно встановити 30 лежаків, і відповідно ще 20 парасольок.

Рис.3.33. Роздягальня

Далі від парасоль встановлені футбольні ворота, їх залишаємо, також поряд планується встановити сітку для волейболу для того, щоб урізноманітнити час проведення у парку. Не вся земля на пляжі вкрита красивим зеленим газоном, а зона, яка на підступі до води зовсім занедбана. Де не вистачає трави - висадити, а територію біля води планується почистити та засипати піском, щоб було комфортно заходити у воду. Зараз мало хто купається у озері, а ті, хто купається в основному запливають з пірса, тому що з пляжу не все облаштовано для цього, треба очистити берег озера від очерету, та після цього люди почнуть в ньому купатися.

По території центральної частини встановлені альтанки з мангалами, також деякі з них знаходяться на просторих галявинах, територія яких використовується неповністю, щоб це виправити та зробити відпочинок відвідувачів більш комфортним планується встановити гойдалки, де дозволяє територія можна дві, а де вона менша можна обійтись одною. Так як у парку багато дерев і парк знаходиться на спуску до озера, з високих точок відкривається панорамний вид, можна використати цю можливість та встановити гойдалки, які зачеплені за дерева, таких місць у парку дуже багато, встановивши гойдалки з'являться затишні куточки для відвідувачів, які хочуть побути наодинці або ж для закоханих парочок.

У парку є алея, потенціал, якої використовується не повністю, представлена на рис.3.34., вона знаходиться на височині, але панорамний вид з неї закриває занедбана територія, планується очистити від чагарників територію, тим самим відкрити панорамний вид на озеро, на ній вже встановлені 4 лавки, планується стежку постелити плиткою.

Рис.3.34. Алея у парку ім..Пушкіна

У парку є ще зони, які ніяк не облаштовані лавами, стежки не прокладені плиткою, цей недолік також треба виправляти, на усіх таких стежках планується прокласти плитку та встановити лави зі смітниками, щоб було комфортніше пересуватися по ним.

З явними недоліками парку, які необхідно виправляти закінчили, перейдемо до тих питань і речей, які зовсім відсутні у ньому.

Одною з найсуттєвіших проблем є відсутність туалету. Туалет планується розмістити на такій ділянці парку, щоб до нього було зручно під'їжджати та обслуговувати його. Та одночасно, щоб був розміщений у швидкій доступності для всіх відвідувачів з будь-якої частини парку. Через місцезнаходження парку та неможливості добиратися до будь-яких його частин туалет буде один, але його буде достатньо. Туалет, який планується встановлювати представлений на рис.3.35.

Рис.3.35. Туалет

Ще одне важливе питання – недостатньо світла у парку в темний час доби, а точніше його майже взагалі нема. Планується встановити стовпи з ліхтарями по всьому парку, не тільки по центральній частині, так як по плану розширити прохідність «дикої» зони, після оновлення там вони також будуть необхідні. Також окрім звичайних ліхтарів, у парку на території пляжу планується встановити 10 світлодіодних ліхтарів з сонячними батареями, такі ліхтарі немає можливості встановити по всьому парку, так як батареї не зможуть заряджатися сонячною енергією через щільне розташування та висоту дерев. А на пляжі дерев взагалі немає, це ідеальне місце для їх розташування, таким чином установка таких батарей у майбутньому буде вигідним вкладення та зекономить кошти на енергії.

Наступною зоною, яку необхідно створити та облаштувати є територія для виходу тварин. Власники собак знають, як складно знайти комфортне місце, де можна відпочити та потренуватися зі своїми чотирилапими друзями. Якщо виділити такий простір не буде відбою від відвідувачів.

Цю зону також треба устаткувати для тренування собак. Встановити обручі, гірки з поручнями, різноманітні бар'єри та вежі, трапи, тунелі, трампліни та різні смуги перешкод. Для того, щоб уникнути зневоднення під час тренувань, собакам потрібно пити багато води, тому треба додати фонтанчики або місткості з водою, до яких зможуть дістатись навіть щенята.

Також на території повинні бути лавки, де хазяїни тварин можуть відпочивати та спілкуватися поки їх вихованці будуть на галявині.

Щоб парк залишався чистим, господарі мають прибирати за своїми тваринами, для цього треба встановити спеціальні контейнери для екскрементів та стійки з пакетами.

У цій частині парку, де планується облаштувати зону для вигулу тварин, знаходиться визначна пам'ятка парку, найстаріше дерево, по легенді його посадив сам Пушкін, зараз воно огорожено дерев'яними воротами, але не вистачає таблички, для розпізнавання, необхідно її встановити, щоб люди, які вперше потрапляють у парк не гадали та не гуглили, що це за дерево і чому воно огорожено.

Щоб залучати до парку ще більше любителів здорового способу життя планується створити для них велосипедні доріжки, щоб пересуваючись парком вони нікому не заважали.

Для того, щоби розширити парк, покращити його проходимість, стежки які зараз просто протоптані по ньому, по ним не дуже зручно ходити, так як вони ще й вузькі, прокласти плитку та розшити їх по бокам зрубивши дерева.

На центральній площі, там де зараз басейн та карета, плитка відрізняється від тієї, що встановлена на території всього парку, планується замінити її на шахову, така як у всьому парку, щоб не вибиватися з загальної стилістики.

У вхідній зоні парку знаходиться будинок Малевича, на сьогоднішній день він перебуває на реставрації, будинок планується переробити у невелике кафе. Так як будинок немає захисту від держави, але має історичну цінність для населення, найкращим рішенням у цьому випадку буде відреставрувати зовнішню сторону до першочергового вигляду, зберегти несучі стіни, а всередині переробити згідно плану. Облаштувати кухню, зал для відвідувачів, туалет, у дворі також організувати посадкові місця. Виходячи з того, що площа будинку невелика, не буде можливості

організувати великий простір для кухні, відповідно меню буде максимально простим, але одночасно буде, що поїсти та попити відвідувачам, та гарно провести своє дозвілля.

Біля входу розташовані таблички, на яких розміщена інформація про даний парк, але після його модернізації їх необхідно буде відновити, щоб карта-схема парку відповідала дійсності.

Вхід у парк, він представлений на рис.3.36., залишаємо у такому ж вигляді, на ньому розміщена табличка з назвою парку, вона у належному стані та вхід у цілому виконаний у стилі парку, зроблений гарно та цікаво.

Рис.3.36. Вхід у парк ім.Пушкіна

Важливим питання є краси парку у цілому. В ньому дуже багато дерев, а квітів взагалі немає. Посадку квітів треба розпочати з самого входу. На алеї Поцілунків по узбіччю висадити низкорослі багатолітники, вони є різних кольорів, гарні та неприхотливі у догляді. На центральній алеї в клубмах зробити це саме. А по всій території парку немає сенсу садити квіти, де основний потік відвідувачів збирається буде доречніше та достатньо. Після встановлення плитки по стежкам необхідно буде по узбіччю доріжок висадити декоративні кущики, які представлені на рис.3.37., вони будуть прикрашати доріжки та надавати красивий вигляд парку.

Рис.3.37. Декоративні кущі

Отже, модернізувавши парк підвищиться його відвідуваність місцевими жителями, а також завдяки місцевим фестивалям та заходам, які будуть проводитися на його території, будуть залучатися туристи зі всієї області, з інших областей нашої країни та іноземні. Зі всіма покращеннями перебування у парку стане ще комфортнішим та якіснішим, кожен з відвідувачів знайде собі місце та розвагу.

3.3. Економічний розрахунок запропонованого проекту

Згідно з запропонованим планом по покращенню та модернізації паркової зони, яка у майбутньому приведе до бажаної мети, приведення даного парку в більш комфортну та розвинену рекреаційну зону та як наслідок збільшення туристичного потоку не тільки туристів, а й жителів міста. Запропоновані оновлення будуть мати успіх за рахунок зональності парку, парк буде розпланований для певних категорій відвідувачів, тобто окремі ділянки для закоханих, мам з дітьми, сімейного відпочинку, відвідувачам з тваринами, людям похилого віку та підліткам. Кожен з відвідувачів знайде для себе райський куточок у рамках одного парку.

На розвиток даної ідеї необхідні будуть певні фінансові вкладення. Давайте розглянемо більш детально кожне оновлення, яке пропонується у

рамках запропонованого проекту та розпишемо усі витрати, які передбачаються для реконструкції парку Пушкіна.

Витрати, які плануються згідно проекту:

1. Смітники – 55 шт.*3858 грн.=212190 грн.
2. Лави – 34 шт.*5000 грн.=170000 грн.
3. Лежаки для пляжу – 30 шт.*10800 грн.=324000 грн.
4. Крісло-мішок – 50 шт.*880 грн.=44000 грн.
5. Маленькі столики в кінотеатр – 25 шт.*500 грн.=12500 грн.
6. Монітор – 3 шт.*26600 грн.=79800 грн.
7. Роздягальня – 2 шт.*34000 грн.=68000 грн.
8. Ярмарковий павільйон – 68184 грн.
9. Контейнер для сміття – 3*7000 грн.=21000 грн.
10. Гойдалки звичайні дерев'яні – 3 шт.*21.050 грн.=63150 грн.
11. Гойдалки підвісні за дерево – 10 шт.*1287 грн.=12870 грн.
12. Ліхтарний стовп на сонячних батареях – 10 шт.*24050 грн.=240500 грн.
13. Ліхтарний стовп звичайний – 35 шт.*5741 грн.=200935 грн.
14. Установка освітлення – 66215 грн.
15. Сітка для волейболу – 2784 грн.
16. Контейнери для екскрементів тварин – 4 шт.*1550 грн.=6200 грн.
17. Рибка «Комета жовта»– 10 шт.*90 грн.=900 грн.
18. Рибка Шубункін (Калико) – 15 шт.*90грн. = 1350 грн.
19. Рибка «Комета Сараса» - 10 шт.*170 грн.=1700 грн.
20. Троянда плечиста голден ковер – 2 шт.*99 грн.=198 грн.
21. Піраканта яскраво-червона «Ред колумн» - 2 шт.*50 = 100 грн.
22. Пісок для пляжу – 100 т.*800 грн.=80000 грн.
23. Плитка – 3100 кв.м.*170 грн.=527000 грн.
24. Бордюр тротуарний – 6000 шт.*40 грн.=240000 грн.
25. Пісок для доріжок – 50 т.*800 грн.=40000 грн.
26. Дитячий майданчик:

- демонтаж – 15000 грн.
- покупка нового майданчика – 1574100 грн.
- монтаж – 236115 грн.

27. Спортивний майданчик:

- покупка майданчика – 195000 грн.
- монтаж – 29250 грн.

28. Зона для виходу тварин:

- покупка обладнання – 105000 грн.
- монтаж – 15570 грн.

29. Чистка території навколо пляжу – 600 кв.м.*250грн.=150000 грн.

30. Монтаж парасоль, лежаків, роздягалень – 32000 грн.

31. Знос стін кінотеатру – 20000 грн.

32. Побудова приміщення для зберігання обладнання кінотеатрів – 20 кв.м.*3500грн.=70000 грн.

33. Декоративний пруд – 12 кв.м*2400 грн. = 28800 грн.

34. Туалет – 500000 грн. (в ціну входить будівництво туалету, закуп сировини та матеріалів, які необхідні для оздоблення ззовні та зсередини, провести водопровід та каналізацію, закуп обладнання та заробітна плата робітникам)

35. Кафе (витрати на кафе будуть складатися з двох частин:

- реставрація будинку, необхідно зберегти первозданий вигляд будови – 1200000 грн.
- внутрішні роботи (оформлення будови зсередини, тобто кухня, зал, туалет, облаштувати територію ззовні, тобто закуп столиків, стільців, також сюди входять витрати на табличку з назвою ззовні) – 1000000 грн.

36. Метал для парасоль – 20000 грн.

37. Вивіска для ресторану – 3000 грн.

38. Таблички з картою парку у вхідну зону – 20000 грн

39. Табличка для найстарішого дерева – 5000грн.

40. Багатолітники в клумби – 2500 шт.*37 грн.=92500 грн.

41. Декоративні кущі – 3000 шт.*65 грн.=195000 грн.

Після підрахунків всіх витрат, вартість запропонованих заходів становить – 8 000 000 .грн

Висновки до розділу 3

Обраний парк є дуже гарним варіантом для того, щоб зробити його туристичним магнітом для Болградського району з метою залучення туристів. Якщо парк удосконалити за всіма матеріалами, які пропонувалися раніше, то можна досягти збільшення місцевих туристичних потоків, також відкорегувати туристичні потоки не лише з інших областей України, а й іноземні. При цьому даний парк можна зробити не лише просто локацією для відвідування у звичайні дні, а й проводити на базі локації якісь певні івенти. Завдяки фестивалям збільшиться не просто щоденний потік відвідувачів, а й підвищиться його туристична спроможність.

Фестивалі у ньому можна проводити на різну тематику. Особливість Болградського регіону є у тому, що тут присутній неповторний колорит, який неможливо зустріти де інде. Прив'язуючись до цього можна організувати винний фестиваль з місцевими винами, сирний, гастрономічний фестиваль з місцевою кухнею, фестивалі присвячені місцевій культурі. Таким чином знайомити туристів з місцевою культурою, звичаями та стравами.

Зі всіма покращеннями перебування у парку стане ще комфортнішим та якіснішим, кожен з відвідувачів знайде собі затишне місце до душі та гарно проведе свій час.

ВИСНОВКИ

Туристичний потенціал є сукупністю туристичних ресурсів та туристичних можливостей певної території, за допомогою туристичного потенціалу можна сформувати сукупність конкурентних переваг тієї чи іншої території, яка завдяки ефективним і чітким рішенням та механізмам державного управління має здатність обслуговувати цільові туристичні ринки, відповідаючи попиту на туристичні послуги та туристичній пропозиції як основним важелям світового та національного туристичних ринків.

Туристичний потенціал певної території складається з наступних елементів:

1. інфраструктура
2. ресурси
3. імідж.

Рекреаційний туризм – подорожування людей із метою зайняття рекреаційною діяльністю, що передбачає відновлення фізичних і психологічних сил через активний відпочинок.

Серед найбільш популярних видів рекреаційної діяльності виділяються:

- прогулянково-споглядальна рекреація;
- курортне оздоровлення;
- прийняття повітряних і сонячних ванн;
- купання.

Таким чином можна дійти висновку, що туристично-рекреаційний потенціал - це сукупність туристично-рекреаційних ресурсів, їхніх територіальних поєднань і умов, що сприяють задоволенню потреб населення в туристичній та рекреаційній діяльності.

Паркові зони є одним з ресурсів туристично-рекреаційної діяльності.

Паркові зони відіграють велику роль у житті кожного міста. Міські парки - це місце, де люди можуть проводити свій вільний час, ближче

впізнавати один одного в безпечній обстановці, відпочивати від міської метушні та просто насолоджуватися природою. Також паркові зони сприяють покращенню якості повітря і являються середою проживання та розвитку представників флори та фауни.

Виділяються такі основні типи парків:

-за місцем розташування: міські (загальноміського та районного значення); сільські; заміські.

-за функціональним призначенням: багатофункціональні; спеціалізовані (спортивні, прогулянкові, виставкові, зоологічні, ботанічні, етнографічні, меморіальні, парки розваг та ін.).

-за величиною: великі (більше 100 га); середні (від 20 до 100 га); малі (від 5 до 20 га).

-за демографічною ознакою: дитячі; молодіжні; для всіх вікових груп населення.

-за природно-ландшафтними умовами: на лісових територіях; на заплавах територіях; на порушених територіях; гідропарки.

-з прийомів формування ландшафту: пейзажні; регулярні

Розвиток паркових зон дає тієї чи іншій місцевості ряд соціально-економічних переваг, а саме: збільшення потоку туристів, зростання кількості робочих місць, підвищення рівня культури відвідування парків, формування позитивного іміджу місцевості на міжнародному та вітчизняному ринках.

Місто Одеса та область багаті на паркові зони, але в кожному з них є свої недоліки та переваги. Я обрала такі парки: парк Перемоги, Стамбульський, Комсомольський, пар-музей Фортеця, парк ім.Пушкіна та проспект Соборний. Наприклад самою розповсюдженою проблемою є нестача лавок та смітників, відсутній туалет, або якщо він є, то в занедбаному стані, недостатньо розваг для дітей і дорослих, немає де купити води та щось перекусити, не усюди прокладена плитка, а є лише протоптані стежки, відсутність заходів на території парку, що значно би підвищило його

туристичну спроможність. Але не дивлячись на всі недоліки у кожного з парків також є своя ідея, родзинки та особливості. Певний туристичний потенціал, який місцева влада щоденно збільшує, працюючи над їх удосконаленням.

Беручи до уваги всі існуючі недоліки та у процесі модернізації мінімізувати їх присутність для покращення та модернізації я обрала парк ім. Пушкіна у м. Болград. Його особливість у тому, що використовується тільки центральна частина, а вся інша є "дикою" зоною, яка ніяк не облаштована. Також я зупинилася на цьому парку тому, що він знаходиться у моєму рідному місті, я би хотіла облаштувати затишне та спокійне містечко, куди зможе приходити кожен з жителів міста та комфортно себе почувати, гарно проводити час з близькими та відпочивати від буденності.

У процесі роботи проведені реконструкції дитячого майданчика, будинку Малевинського, колишнього кінотеатру, басейну та пляжної зони. Прокладені доріжки, по більшій частині парку, тим самим розширилася прохідність "дикої" зони. Створені нові зони для відпочинку відвідувачів, а саме спортивний майданчик, розширили та удосконалили місце проведення у парку закоханих, створили зону для виходу собак, встановили гойдалки по всій території парку та встановили невелику скриньку, де можна придбати напої, перекуси та попкорн. Також збільшили кількість лавок у парку, змінили смітники, додали великі контейнери для сміття, побудували туалет. Висадили квіти у клумбах та озеленили прокладені доріжки.

Якщо парк удосконалити за всіма матеріалами, які пропонувалися раніше, то можна досягти збільшення місцевих туристичних потоків, також відкорегувати туристичні потоки не лише з інших областей України, а й іноземні.

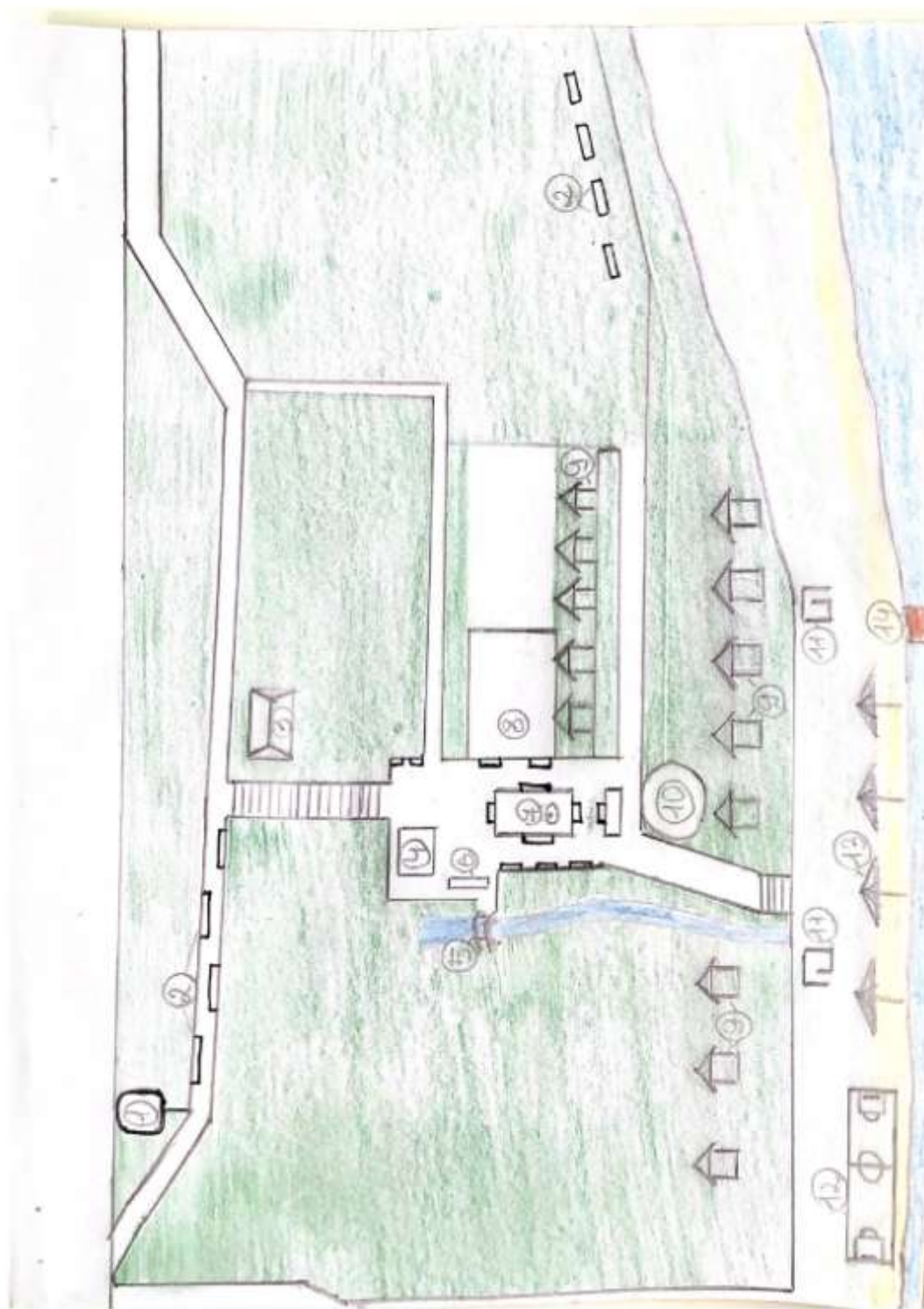
Вартість запропонованих заходів для парку ім.Пушкіна становить – 8 000 000 .грн

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дорогунцов С. І. Екологія / С. І. Дорогунцов, К. Ф. Коценко, М. А. Хвесик. та ін..– К: КНЕУ, 2005. – 371 с.
2. Парк [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ukr-tur.narod.ua>.
3. Класифікація парків [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://infopedia.su/2xbab.html>.
4. Типи туристів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://svastour.ru/articles/raznoe/typy-turistov.html>.
5. Дюківський парк [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://odesa.name/ru/sad-zrujnovanyh-pamyatok-dyukivskyj-park>.
6. Парк Перемоги [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://usionline.com/park-pobedy-v-odesse-istorija-i-sovremennost-video-foto/>.
7. Стамбульський парк [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://planetofhotels.com/guide/ru/ukraine/odessa/stambulskiy-park>.
8. Парк-музей "Фортеця" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.igotoworld.com>.
9. Міський сад [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://should.exlebalbecarfai.gq>.
10. Парк. ім. Пушкіна у місті Болград [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://monuments.top/pamyatnik-a-s-pushkinu-v-bolgrade/>.
11. Реконструкція центра міста Болград [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mahala.com.ua/viyna/v-bolgrade-planuyuyut-rekonstruivati-centr-goroda-vot-chto-zhdet-bolgradczev-y-gostej-goroda/>.

ДОДАТКИ

Додаток А. Схема парку до реконструкції

Пояснення до «Схема парку до реконструкції»:

1.Знак «Місце для поцілунків»

2.Лави

3.Будинок Малевичського

4.Басейн

5.Міст

6.Фотозона «Карета»

7.Пам'ятник О.С. Пушкіну

8.Дитячий майданчик

9.Альтанки

10.Старий кінотеатр

11.Роздягальні

12.Футбольне поле

13.Парасолі

14.Пірс

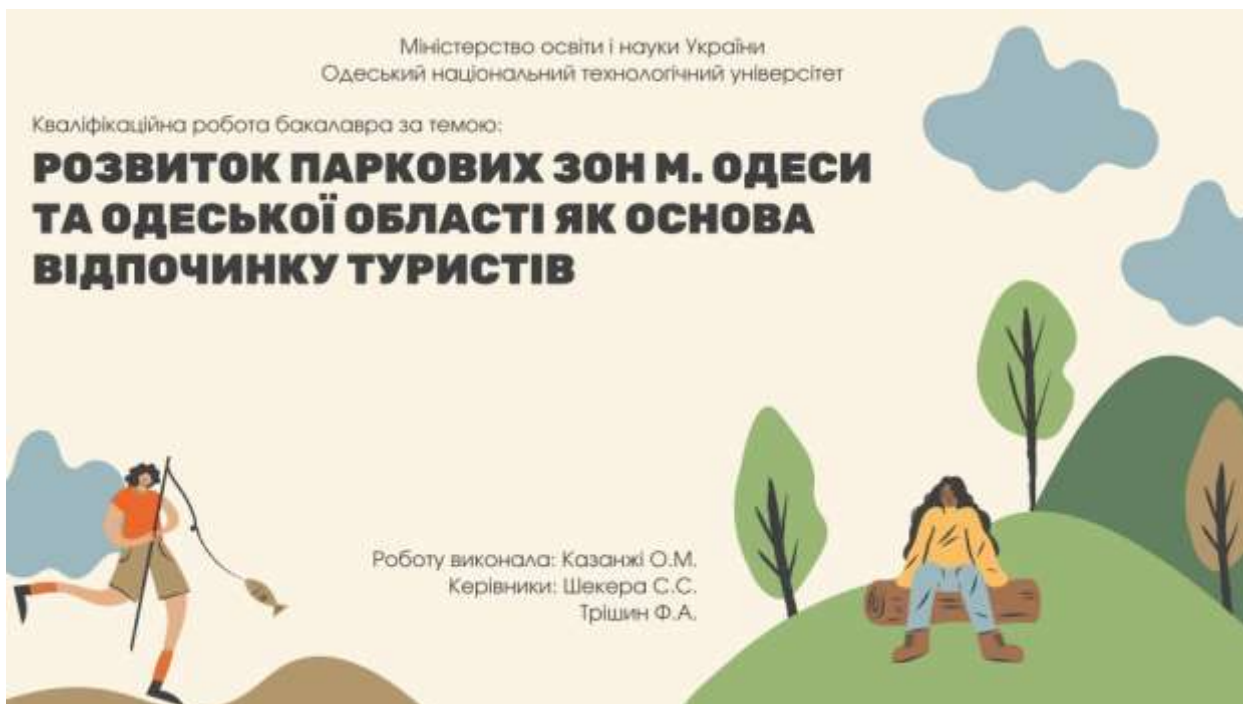
Додаток Б. Схема парку після реконструкції

Пояснення до «Схема парку після реконструкції»:

- 1.Знак «Місце для поцілунків»
- 2.Кафе
- 3.Кінотетр для закоханих
- 4.Міст
- 5.Декоративний ставок
- 6.Фотозона «Карета»
- 7.Пам'ятник О.С. Пушкіну
- 8.Дитячий майданчик
- 9.Спортивний майданчик
- 10.Контейнери для сміття
- 11.Туалет
- 12.Скринька
- 13.Кінотеатр
- 14.Комірка для зберігання обладнання для кінотеатрів
- 15.Альтанки
- 16.Гойдалка
- 17.Волейбольне поле
- 18.Футбольне поле
- 19.Роздягальні
- 20.Пірс
- 21.Парасолі
- 22.Лежаки
- 23.Зона для виходу собак

Додаток В. Презентаційні матеріали до роботи

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Туристичний потенціал є сукупністю туристичних ресурсів та туристичних можливостей певної території, за допомогою туристичного потенціалу можна сформувати сукупність конкурентних переваг тієї чи іншої території, яка завдяки ефективним і чітким рішенням та механізмам державного управління має здатність обслуговувати цільові туристичні ринки, відповідаючи попиту на туристичні послуги та туристичній пропозиції як основним важелям світового та національного туристичних ринків.

Рекреаційний туризм – подорожування людей із метою зайняття рекреаційною діяльністю, що передбачає відновлення фізичних і психологічних сил через активний відпочинок.

ПАРКОВІ ЗОНИ ВІДІГРАЮТЬ ВЕЛИКУ РОЛЬ У ЖИТТІ КОЖНОГО МІСТА.

ПРОВОДИТИ ВІЛЬНИЙ ЧАС

СПІЛКУВАТИСЯ

ВІДПОЧИВАТИ

ПАРКИ ОДЕЩИНИ

Парк Перемоги

Парк-музей "Фортеля"

Комсомольський парк

Парк ім. Пушкіна

Стамбульський парк

Проспект Соборний

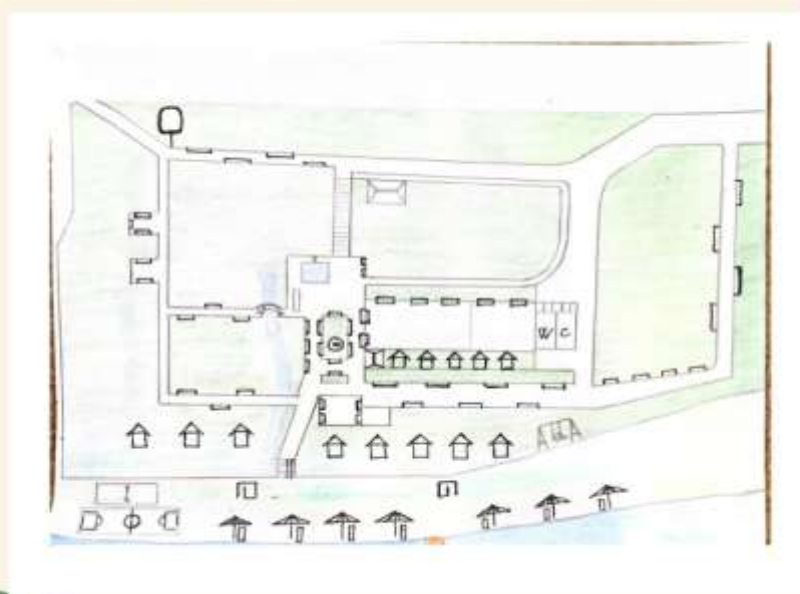
ПАРК ІМ. ПУШКІНА

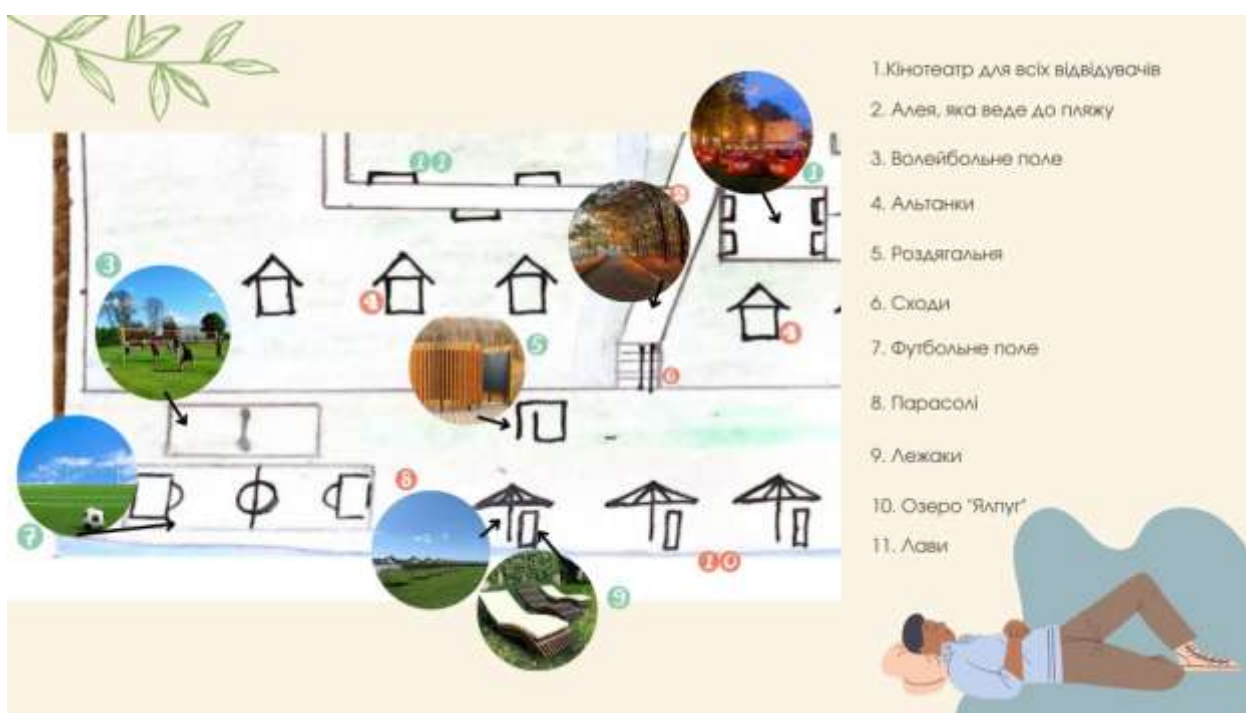
ЯК ВИГЛЯДАЄ ПАРК СЬОГОДНІ

ЯК БУДЕ ВИГЛЯДАТИ ПАРК ПІСЛЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗРАХУНОК ЗАПРОПОНОВАНОГО ПРОЕКТУ:

1. **Обладнання для парку:** лавки, смітники, роздягальні, лежачки, гойдалки, контейнери для сміття, ярмарковий павільйон, монітори, крісла-мішки, маленькі столики в кінотеатрі, сітка для волейболу - 1 078 478 грн.

2. **Установка дитячого, спортивного майданчиків та зони для вихову собак** - 2 176 235 грн.

3. **Реконструкція будинку Малевинського та перебудова у кафе** - 2 200 000 грн.

4. **Туалет** - 500 000 грн.

5. **Декоративний пруд** - 32 750 грн.

6. **Освітлення:** звичайні ліхтарі та на сонячних батареях, також установка - 507 650 грн.

7. **Матеріали для ремонтних робіт:** плитка, бордюр тротуарний, пісок для пляжу та для доріжок, метал для парасоль - 907 000 грн.

8. **Ремонтні роботи:** чистка території навколо пляжу, знас стін навколо кінотеатру, монтаж лежачки, парасоль, роздягальні - 202 000 грн.

9. **Озеленення:** декоративні кущі, квіти у клумби - 287 698 грн.

10. **Таблички:** в кафе, на найстаріше дерево - дуб та таблички з картою парку у західну зону - 31 000 грн.

11. **Побудова приміщення для зберегання обладнання кінотеатрів** - 70 000 грн.

Загальна вартість проекту по модернізації парку складає 8 000 000 грн.

Додаток Г. Звіт про плагіат в роботі

Кваліфікаційна робота бакалавра.

Тема: «Розвиток паркових зон м. Одеси та Одеської області як основа відпочинку туристів»

Засіб перевірки UNICHECK

Унікальність по фразам > 30 %

Унікальність по словам > 30 %

Ім'я користувача:
Світлана Шекера

Дата перевірки:
20.06.2022 02:17:52 EEST

Дата звіту:
20.06.2022 02:26:24 EEST

ID перевірки:
1011615113

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100009698

Назва документа: Кваліфікаційна робота бакалавра Казанжі О.М

Кількість сторінок: 105 Кількість слів: 18356 Кількість символів: 132603 Розмір файлу: 21.08 MB ID файлу: 1011483344

15%
Схожість

Керівники: _____

доц., к.т.н. Трішин Ф.А.

к.е.н. Шекера С.С.

Здобувач: _____

Казанжі О.М.

Додаток Д. Апробація роботи

Казанжі Ольга, здобувач вищої освіти, спец 242 «Туризм,

Лі Наталія, здобувач вищої освіти, спец 242 «Туризм,

Шекера Світлана Сергіївна, к.е.н, старший викладач кафедри
туристичного бізнесу та рекреації

Одеський національний технологічний університет

Розвиток туризму в Одесі та Одеській області

В останні десятиліття сфера туризму і рекреації перетворилась в одну з найбільш прибуткових та розвинутих галузей світового господарства. Вона виконує важливу роль у соціально-економічному розвитку багатьох країн та їх окремих регіонів, забезпечуючи створення додаткових робочих місць та підвищення якості життя місцевого населення. Але пандемія, яка почалася в 2019 році досить швидко заморожує сферу гостинності. Після активної фази пандемії Covid-19 туризм все ж таки повертається до попереднього рівня активності.

Одеса та Одеська область не є виключенням в даному випадку. В даному регіоні найбільш активно розвиваються такі види туризму як рекреаційний, діловий, лікувально-оздоровчий, фототуризм, гастрономічний та винний види туризму.

Дана місцевість славиться багатьма зеленими зонами, які виділені під парки та санаторії.

Парки — це найважливіша складова кожного міста. Вони покращують екологічні та економічні показники, прикрашають територію, підвищують безпеку, позитивно впливають на спільноту та дозволяють людям зміцнювати як фізичне, так і психічне здоров'я. Проте все це можливе за однієї умови — якщо парк облагороджений, що в свою чергу повинно бути одним з пунктів стратегічного плану розвитку регіону на державному та регіональному рівнях, а тому однією з важливих передумов для визначення шляхів розвитку й удосконалення діяльності парків на сучасному етапі є вироблення новітніх моделей паркового середовища. Парки приваблюють туристів. Вони надають відвідувачам певного міста не лише рекреаційні, а й анімаційні, екскурсійні та інші послуги. Досвід розвинених країн світу показує, що важливими засадами успішності тематичних парків є їхня: спрямованість та відповідність певній спеціалізації, що має втілення в традиційних розважальних заходах, програмах, культурних послугах, ресторанах, музеях, які стають їх візитною карткою; постійні капіталовкладення задля вдосконалення й розширення атракціонного потенціалу та сувенірної продукції; урахування потреб населення в індивідуальному, колективному й сімейному відпочинку.

Традиційні санаторії перестають бути місцем лікування та оздоровлення людей похилого віку, адже за останнє десятиріччя кількість санаторії суттєво зменшилося через попит на оздоровчо-лікувальні послуги, тому наразі ці заклади максимально розширюють свої послуги та переводять їх на сучасний лад.

Сучасні трансформації курортних центрів, зумовлені двома обставинами. Стає модним ведення здорового способу життя, зростає кількість людей, які хочуть підтримувати добру фізичну форму і потребують відновлювальних антистресових програм. Це здебільшого люди середнього віку, які надають перевагу активному відпочинку і часто обмежені в часі.

Друга причина переорієнтації курортів полягає у скороченні традиційної підтримки, у тому числі фінансової, з боку органів місцевої влади і держави. Програми перебування на курортах стають більш різноманітними і передбачають усілякі культурні і спортивні заходи, пропонують широкий вибір оздоровчих і відновлювальних послуг.

Виходячи з вищенаведеного, можна запропонувати такі шляхи розвитку туризму в Одесі та Одеській області: розширити перелік запропонованих програм та послуг в санаторних закладах (наприклад, спа-процедури, парафіно-озокеритові апплікації, ароматерапію, кисневі коктейлі, кріотерапію тощо), а також модернізовувати паркову територію, на території якої знаходиться санаторій (наприклад, робити зонування, оновити парк в концепції максимальної екологічності, поставити сучасні спортивні майданчики, виокремити площадку для літнього кінотеатру тощо).